

DIAK

Fanni Pöllänen

Juho Vehviläinen

Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyö, 2025

**”Eihän maailmassa tapahdu ikinä
mitään muutoksia jos näistä ei niinku
puhuta ja tuoda niitä niinku esille”**

**Tutkimus globaalikasvatuksen menetelmistä Kajaanin
seurakunnassa**

TIIVISTELMÄ

Fanni Pöllänen & Juho Vehviläinen

“Eihän maailmassa tapahdu ikinä mitään muutoksia jos näistä ei niinku puhuta ja tuoda niitä niinku esille” – Tutkimus globaalikasvatuksen menetelmistä Kajaanin seurakunnassa

72 sivua ja 6 liitettä

Kevät 2025

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveystieteiden ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö, 210 op

Kajaanin seurakunta sisällyttää kasvatustyöhönsä globaalikasvatuksen menetelmiä, joilla pyritään ottamaan lasten ja nuorten kanssa puheeksi ajankohtaisia aiheita ja kansainvälisesti merkittäviä teemoja. Globaaleja teemoja käsitellään enemmän koulumaailmassa eikä Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakuntien kasvatustyöhön ole laajemmin vakiintunut globaalikasvatusta tukevia toimintamalleja. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia haastatteluiden ja havainnoinnin avulla, miten Kajaanin seurakunta toteuttaa globaalikasvatuksen menetelmiä sekä selvittää seurakunnan globaalikasvatukseen osallistuvilta lapsilta ja nuorilta heidän kokemuksiaan toimintaan osallistumisesta. Opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä tietoisuutta globaalikasvatuksen toteutumisesta seurakuntaympäristössä sekä antaa seurakunnille näkökulmia siihen, miltä globaalikasvatuksen menetelmien toteuttaminen voi näyttää seurakuntaympäristössä. Opinnäytetyö on tutkimuspainotteinen ja tutkimusmenetelmä on laadullinen tutkimus.

Tutkimusta varten haastateltiin Kajaanin seurakunnan globaalikasvatuksesta vastaavia työntekijöitä sekä toimintaan osallistuvia lapsia ja nuoria. Työntekijöiden haastattelut järjestettiin yksilohaastatteluina. Lasten ja nuorten haastattelut järjestettiin ryhmähaastatteluina. Haastattelumenetelmänä käytettiin puolistrukturoitua teemahaastattelua. Haastatteluiden edetessä haastateltaville esitettiin kysymyksiä myös valmiiden kysymysten ulkopuolelta. Työntekijöitä varten oli laadittu omat haastattelukysymykset. Lapsille ja nuorille olivat omat haastattelukysymyksensä.

Tuloksista havaittiin, että Kajaanin seurakunnan järjestämä globaalikasvatus tukee Kajaanin seurakunnan nuorten ymmärrystä maailmanlaajuisista kysymyksistä ja arvopohjan rakentumista, koska heillä on mahdollisuus keskustella erilaisista maailmanlaajuisista ja arvoihin liittyvistä kysymyksistä.

Avainsanat: kirkon kasvatus- ja nuorisotyö, lasten ja nuorten osallisuus, globaalikasvatus, globaali vastuu,

ABSTRACT

Fanni Pöllänen & Juho Vehviläinen

"There will never be any changes in the world if these things are not talked about and brought to the fore" – Research on methods of global education in the parish of Kajaani

72 pages and 6 appendices

Spring 2025

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree Programme in Social Services, Christian Youth Work

Bachelor of Social Services

The Lutheran parish of Kajaani has global education methods in its educational work, which aim to discuss current topics and internationally significant themes with children and young people. Global themes are more widely discussed in the school world, and there are no established operating models supporting global education in the educational work of the parishes of the Evangelical Lutheran Church of Finland. The purpose of the thesis was to investigate, through interviews and observation, how the Kajaani parish implements global education methods, and to find out from the children and young people participating in the parish's global education their experiences of participating in the activities. The aim of the thesis was to increase awareness of the implementation of global education in the parish environment and to give parishes perspectives on what the implementation of global education methods can look like in the parish environment. The thesis is research-oriented and the research method is qualitative research.

Employees responsible for global education in the church of Kajaani, as well as children and young people participating in the activities, were interviewed for the research. The interviews with employees were conducted as individual interviews. The interviews with children and young people were conducted as group interviews. The interview method used was a semi-structured thematic interview. As the interviews progressed, the interviewees were also asked questions outside the prepared questions. The employees answered their own interview questions. Children and young people had their own interview questions.

The results found that the global education organized by the Kajaani parish supports the understanding of global issues and the building of a value base among the young people of the Kajaani parish, because they have the opportunity to discuss various global and value-related issues.

Keywords: Church education and youth work, global education, global responsibility, participation of children and young people

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT JA KESKEISET KÄSITTEET	5
2.1 Kirkon kasvatus- ja nuorisotyö	5
2.1.1 Kirkon nuorisotyönohjaaja kasvatuksen ammattilaisena	8
2.1.2 Kajaanin seurakunnan nuorisotyö.....	10
2.2 Globaali vastuu ja nuorten asenteet	11
2.3 Globaalikasvatus	12
2.3.1 Globaalikasvatus Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa	15
2.3.2 Globaalikasvatuksen toimintamalli Kajaanin seurakunnassa	16
2.4 Nuoret ja osallisuus	18
3 OPINNÄYTETYÖN TUTKIMUSYMPÄRISTÖ, TARKOITUS JA TAVOITTEET	20
4 TUTKIMUSMENETELMÄT, AINEISTON KERUU- JA ANALYYSIMENETELMÄT	21
4.1 Tutkimusmenetelmänä laadullinen tutkimus	22
4.2 Aineistonkeruumenetelmä ja tutkimuskysymykset	23
4.3 Aineiston analyysi	26
5 TYÖNTEKIJÖIDEN HAASTATTELUIDEN TULOKSET	28
5.1 Syitä globaalikasvatuksen sisällyttämiseen Kajaanin seurakunnan nuorisotyöhön	28
5.2 Globaalikasvatuksen menetelmät Kajaanin seurakunnassa ja niiden erityisyys.....	29
5.3 Työntekijöiden näkemykset globaalikasvatuksen toteutumisesta Suomen seurakunnissa	30
5.4 Tulokset ja vaikutukset nuorten parissa, toiminnasta saatu palaute ja viesti Suomen muille seurakunnille	31
6 NUORTEN HAASTATTELUIDEN TULOKSET	32
6.1 Toiminnan kuvaileminen & nuorten syyt osallistua seurakunnan globaalien nuorten toimintaan.....	32

6.2 Toiminnan tärkeyden perustelut & toiminnan parhaat ja haastavimmat puolet	33
6.3 Nuorten toiminnasta saadut kokemukset ja opit.....	33
6.4 Toiminnan kehitysmahdollisuudet & nuorten vaikutusmahdollisuudet toimintaan	34
6.5 Havainnoinnin tulokset	35
7 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	36
7.1 Opinnäytetyön eettisyys	36
7.2 Opinnäytetyön luotettavuus	37
8 POHDINTA	38
8.1 Tulosten tarkastelu.....	38
8.2 Opinnäytetyön merkitys, hyödynnettävyys, yhteiskunnallinen vaikutus ja ammatillinen kasvu	41
LÄHTEET	44
LIITE 1. Haastattelukysymykset työntekijöille	49
LIITE 2. Kuva KGSN-hupparista.....	50
LIITE 3. KV minipakohuone.....	51
LIITE 4. Lähetys safari 2018	55
LIITE 5. Safarin aloitus	59
LIITE 6. Lautapeli	70

1 JOHDANTO

Globaalikasvatuksella tarkoitetaan UNESCON määritelmän mukaan toimintaa, jonka tavoitteena on kannustaa kaikenikäisiä ihmisiä toimimaan osana yhteiskuntaa tavalla, joka auttaa luomaan rauhanomaista, yhdenvertaista, yhteistä ihmisoikeuksia kunnioittavaa ja kestäväää maailmaa (Globaalikasvatus, i.a.). Globaalikasvatukselle löytyy myös Raamatullisia perusteita, jotka tukevat sen tarkoituksenmukaisuutta sisällyttää globaalikasvatuksen menetelmiä seurakunnan nuorisotyöhön. Jeesuksen esimerkki ja opetukset lähimmäisen rakkaudesta ja toisten palvelemisesta antavat tärkeän suuntaviivan sille, kuinka meidän tulisi toimia toisiamme ja koko luomakuntaa kohtaan. ”Tämän käskyn minä teille annan: rakastakaa toisianne.” (Raamattu, 1992, Joh. 15:17). ”Herra Jumala asetti ihmisen Eedenin puutarhaan viljelemään ja varjelemaan sitä.” (Raamattu, 1992, 1. Moos. 2:15). Kirkon opin perustana Jumalan sana antaa kristityille tärkeän ohjeen. Ihmisen tehtävä on palvella lähimmäistä ja luomakuntaa.

Kirkkohallituksen vuosittaisissa rippikoulukyselyissä on nähtävillä nuorten asenteiden muuttuminen koskien globaalia vastuuta ja siihen liittyviä teemoja (Pulkinen, 2022). Samasta ilmiöstä todistavat myös Valtion nuorisoneuvoston tuottamat nuorisobarometrit (Valtion nuorisoneuvosto, 2021, 2022). Huoli maapallon tulevaisuudesta saattaa tuottaa lapsille ja nuorille ahdistusta. Lapsilla ja nuorilla voi herätä pelkoa siitä, että ihmiset tai muut lajit ovat vaarassa tai, että niiden hyvinvointi on uhattuna. Kasvaessaan lapset ja nuoret ymmärtävät yhä enemmän maapallon tilasta ja siitä millaiset toimet ja tapahtumat vaikuttavat negatiivisesti maapallon tulevaisuuteen. Jo pienten lasten parissa esiintyy ympäristö- ja ilmastoahdistusta. Kuitenkin vielä yleisempää ympäristö- ja ilmastoahdistus on nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. (Pihkala, 2021.) Ympäristöahdistuksella tarkoitetaan negatiivisia tuntemuksia, jotka viittaavat ympäristössä esiintyviin ongelmiin. Ilmastoahdistus on yksi ympäristöahdistuksen yleisimpiä ilmenemismuotoja. Siihen liittyy huolta, joka

viittaa muun muassa luonnon tuhoutumiseen tai ilmastonmuutoksen vaikutuksiin maapallolle. (Ilmastotoiminta, i.a.)

Opinnäytetyömme on tutkimuspainotteinen, ja se käsittelee globaalikasvatuksen menetelmiä Kajaanin seurakunnassa. Yhteistyötahona toimii Kajaanin seurakunta. Lähtökohtana oli tieto, että globaalikasvatuksen menetelmiä toteutetaan Kajaanin seurakunnassa ainutlaatuisella tavalla. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia haastatteluiden ja havainnoinnin avulla, miten Kajaanin seurakunta toteuttaa globaalikasvatuksen menetelmiä, sekä selvittää seurakunnan globaalikasvatukseen osallistuvilta lapsilta ja nuorilta heidän kokemuksiaan toimintaan osallistumisesta. Opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä tietoisuutta globaalikasvatuksen toteutumisesta seurakuntaympäristössä sekä antaa seurakunnille näkökulmia siihen, miltä globaalikasvatuksen menetelmien toteuttaminen voi näyttää seurakuntaympäristössä.

Osallistuimme lokakuussa 2024 Kajaanin seurakunnan varhaisnuorille suunnatulle globaalikasvatuksen leirille. Pääsimme leirillä tutustumaan seurakunnan toimintaan, havainnoimaan ja haastattelemaan heidän nuoriaan ja seurakunnan työntekijöitä. Opinnäytetyössä käsitellään sitä, miksi on erityisen tärkeää nostaa globaaliin vastuuseen liittyviä kysymyksiä esiin kirkon kasvatustyössä. Opinnäytetyöhön kerätyt tutkimustulokset Kajaanin seurakunnan toteuttamasta globaalikasvatuksesta antavat yhden esimerkin siitä, millä tavalla globaalikasvatusta voitaisiin sisällyttää kirkon kasvatus- ja nuorisotyöhön.

2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT JA KESKEISET KÄSITTEET

2.1 Kirkon kasvatus- ja nuorisotyö

Kirkon kasvatustyö on toimintaa, jonka tavoitteena on turvata ikään katsomatta ihmiselle kokonaisvaltainen kasvualusta hyvälle elämälle. Kirkon kasvatustyössä ihmiselle annetaan mahdollisuus keskittyä tasavertaisesti niin fyysiseen,

psykkiseen kuin hengelliseenkin kasvuun, sillä näitä kaikkia osa-alueita voidaan pitää tärkeinä hyvän elämän rakennuspalikoina. Kirkon kasvatustyössä tähdätäänkin laajaan lähestymistapaan, jolla pyritään vaikuttamaan positiivisesti ihmisen elämään sen eri osa-alueet huomioiden. (Suomen ev. lut. kirkko, i.a.-a.) Lasten ja nuorten kanssa tehtävässä kirkon kasvatustyössä sekä koko seurakunnan toiminnassa, on painotettu viime vuosina erityisesti yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistämistä sekä sosiaalista vahvistamista. Yksi tärkeä painopiste on ollut lasten ja nuorten kokonaisvaltaisessa kohtaamisessa ja heidän vaikutusmahdollisuuksiensa lisäämisessä. (Häkkinen, 2021, s. 12.) Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakunnat ottavat roolia näiden edistämässä eri keinoin.

Nuorisolaki määrittelee nuoriksi kansalaiset, jotka ovat alle 29-vuotiaita (L1285/2016). Nuorisolaki ohjailee erityisesti kuntien ja järjestöjen tekemää nuorisotyötä, mutta sitä sovelletaan myös kirkon organisoimassa nuorisotyössä. Nuorisotyön tavoitteisiin on aina kuulunut nuorten ongelmakäyttäytymiseen puuttuminen ja sen ennaltaehkäisy. Nuorisotyöllä on lisäksi haluttu tukea nuorten syrjäytymisen ja huono-osaisuuden ehkäisemistä. Nuorisotyöllä on myös poliittinen ja yhteiskunnallinen ulottuvuus, joka näyttäytyy nuorten asioiden esillä pitämisenä yhteiskunnassa ja nuorille sekä heidän perheilleen tarkoitettujen palveluiden järjestämisenä ja edistämisenä. (Valtonen & Häkkinen, 2020, s. 99.) Nämä tavoitteet ohjaavat kuntien ja järjestöjen lisäksi kirkon organisoimaa nuorisotyötä, jossa pyritään tukemaan nuoria ja heidän perheitään kokonaisvaltaisesti.

Suomen evankelisluterilaisen kirkon kasvatustoiminnan omat strategiset suuntaviivat ohjaavat kirkon kasvatustyössä toimivia henkilöitä ottamaan kasvatustyössä huomioon kirkon perustehtävät, joita ovat kasvatus, lähetys, julistus ja palvelu. Suuntaviivojen sisällöissä painottuvat osallisuus, kasteopetus ja kokonaisvaltainen kasvu. (Suomen ev. lut. kirkko, 2015.) Nämä linjaukset näkyvät myös kirkon nuorisotyössä ja ohjaavat lasten ja nuorten parissa työskenteleviä henkilöitä. Kirkon kasvatustoiminnan teologiset lähtökohdat ja elämäncuva sekä kristillinen ihmiskäsitys muovautuvat Raamatun sanasta ja kristinuskon keskeisistä opeista. Traditioineen nämä luovat kasvatustoiminnalle

omanlaisensa perustan. Tämä erottaa kirkon kasvatustoiminnan perinteisestä kasvatustyöstä, jossa hengellistä ulottuvuutta ei ole näkyvissä. (Valtonen & Häkkinen, 2020, s. 104.)

Kirkon kasvatustyön kattaessa eri ikäryhmät, on kirkon nuorisotyö osa kirkon kasvatustyötä. Kirkon nuorisotyössä keskitytään erityisesti nuorten kasvun kokonaisvaltaiseen tukemiseen aiemmin mainituilla osa-alueilla. Nuorisotyössä tämä näkyy erityisesti nuorten hengellisen elämän tukemisena, kristillisten arvojen opettamisena ja yhteisöllisyyden vahvistamisena. Nuorisotyön tehtävä on myös tukea nuorten integroitumista yhteiskuntaan ja auttaa oman kulttuurin arvojen, toimintamallien ja tapojen omaksumisessa. Siinä missä kirkon nuorisotyö on osa kirkon kasvatustyötä, löytyy koko kasvatustoiminnalle Raamatulliset perusteet. Kirkon nuorisotyön juurten voidaan ajatella ulottuvan jo pitkälle historiaan. Tälle antaa pohjaa Raamatun kasteopetus. Matteuksen evankeliumissa Jeesus antaa seuraajilleen kaste- ja lähetyskäskyn, joka vielä tänäkin päivänä innoittaa kristittyjä levittämään evankeliumia, ilosanomaa Jeesuksesta. (Malkavaara, 2021, s. 21.) Tämä kehoitus luo syvemmän merkityksen myös kirkon nuorisotyölle. Jeesuksen esimerkki rakastaa ja palvella lähimmäistä, antaa kirkon nuorisotyölle arvokkaan perustan. Kirkon nuorisotyönohjaajat kokoavat lapsia ja nuoria kristillisen kasvatuksen ympärille yhä tänäkin päivänä.

Kirkon kasvatustyö voi näkyä myös kouluympäristössä koulu yhteistyön muodossa. Suomen evankelisluterilainen kirkko osallistuu lasten ja nuorten kasvatukseen myös kouluympäristössä peruskouluissa ja lukioissa. Kirkko voi tarjota kouluille monialaista asiantuntijuutta tai erilaisia opetussuunnitelman mukaisia oppimisympäristöjä. Kirkko antaa panostaan lasten ja nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistamiseen eri keinoin. Kirkon ja koulujen välistä yhteistyötä suunniteltaessa hyödynnetään neljän korin mallia, jonka avulla varmistetaan, että koulu yhteistyön tarpeet ja keskeinen lainsäädäntö otetaan huomioon. Neljän korin mallissa jokainen kori edustaa oppimisen alaa, johon kirkko osallistuu yhdessä koulujen kanssa. Näitä korien edustamia osa-alueita ovat: yleissivistävä opetus, perinteiset juhlat, uskonnolliset tilaisuudet sekä kasvu ja hyvinvointi. (Suomen ev. lut. kirkko, i.a.-b.)

2.1.1 Kirkon nuorisotyönohjaaja kasvatuksen ammattilaisena

Kirkon nuorisotyönohjaaja on kasvatuksen ammattilainen, jonka yksi tehtävä on innostaa lapsia ja nuoria toimimaan aktiivisina seurakuntalaisina ja ohjata toteuttamaan seurakuntalaisuuttaan monenlaisin eri keinoin (Kirkkohallitus, 2022b). Tämä näkökulma tukee myös globaalikasvatuksen sisällyttämisen tarkoituksenmukaisuutta seurakunnan kasvatustyöhön. Kirkkohallitus vastaa kirkon nuorisotyönohjaajan kelpoisuuden päättämisestä kirkon työhön. Kirkon nuorisotyönohjaajaksi haluavalla on oltava sitä vaativa kelpoisuus, jonka voi suorittaa täydentävinä opintoina tai sosionomiopintojen tai yhteisöpedagogiopintojen yhteydessä. (Häkkinen & Valtonen, 2020, s. 109.)

Kirkon nuorisotyönohjaajan työtä ohjailevat ydinsaamiskuvaukset, joista osa on määritelty kirkon työntekijöiden yhteisissä osaamiskuvauksissa ja osa kirkon nuorisotyönohjaajan omassa ammattikohtaisessa ydinsaamiskuvauksessa. Muihin kirkon ammatteihin verrattuna nuorisotyönohjaajan ydinsaamiskuvaus painottaa erityisesti yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisäämiseen liittyvää osaamista. (Häkkinen & Valtonen, 2020, s. 111.) Nuorisotyönohjaajan työtehtäviin kuuluu kehittää ja suunnitella toimintaa yhdessä lasten, nuorten ja heidän perheidensä kanssa. Nuorisotyönohjaajan yhtenä tärkeimpänä työtehtävänä voidaankin pitää juuri lasten ja nuorten kohtaamista. Seurakuntaympäristössä nuorisotyönohjaajat järjestävät lapsille ja nuorille toimintaa kuten leirejä, retkiä ja tapahtumia, esimerkiksi nuorteniltoja. (Kirkkohallitus, 2022b.)

Ydinsaamiskuvauksen mukaan kirkon nuorisotyönohjaajan kuuluu tuntea myös kirkko työympäristönä ja sen missio tehdä työtä Jumalan valtakunnan hyväksi. Tästä yhteisestä missiosta myös nuorisotyönohjaajan työ saa perustelunsa. Kohtaaminen, kutsuminen, palveleminen ja maailmassa Jumalan valona toimiminen antavat arvoa työlle, jonka ytimessä ovat lähimmäisen rakkaus ja usko Kolmiyhteiseen Jumalaan. (Kirkkohallitus, 2022a.) Merkittävänä osana nuorisotyönohjaajan työtä on rippikoulutyö, jossa kirkon antama kasteopetus

huipentuu. Rippikoulussa nuorisotyönohjaajan rooli painottuu hengellisenä ohjaajana ja kasvattajana. Suuri-ihme rippikoulusuunnitelman mukaan rippikoulun ohjaaja onkin luotettava henkilö, joka kulkee nuoren rinnalla osan elämän matkaa. (Suomen ev. lut. kirkko, 2017.)

Moniammatillisissa yhteistyöverkostoissa nuorisotyönohjaajan asiantuntijuus voi ilmentyä erilaisina rooleina. Nuorisotyönohjaaja voi toimia luotettavana henkilönä, viestinviejänä tai -tuojana, epävirallisena auttajana tai henkilönä, joka kokoaa ja luo verkostoja. Nämä muodostuvat nuorisotyönohjaajan mahdollisuudesta tarkastella nuorten maailmaa ja elämää hyvin läheltä. Nuorisotyönohjaajan työ nuorten rohkaisijana, kuuntelijana, ymmärtäjänä ja puolestapuhujana muodostavat luottamusta hänen ja nuorten välille. (Häkkinen & Valtonen, 2020, s. 110.) Nuorten tullessa hyvin erilaisista taustoista nuorisotyönohjaajalla tulee olla ajankohtaista tietoa ja ymmärrystä nuorten maailmasta, jotta hän voi onnistua työssään. Samanikäiset nuoret voivat poiketa toisistaan esimerkiksi elämäntilanteiden, taustojen tai perhesuhteiden osalta.

Nuorten ikäluokan yleistä kohtaamista voidaan pitää eriävänä nuorten yksilöllisestä kohtaamisesta omassa elämäntilanteessaan omine haasteineen ja kysymyksineen (Suomen ev. lut. kirkko, 2012). Resurssien ollessa rajalliset nuorisotyönohjaajan voi olla vaikea keskittyä syvästi nuorten yksilöllisiin haasteisiin. Ajankohtaisten nuorten elämässä pinnalla olevien teemojen kartoittaminen auttaa kuitenkin kiinnittämään huomiota asioihin, jotka ovat nuorille merkityksellisiä. Tämä voi auttaa nuorisotyönohjaajaa ohjaamaan toimintaa niin, että nuorten tarpeet ja elämäntilanteet tulevat paremmin huomioituiksi. Globaalikasvatuksessa nuorisotyönohjaajan onkin tärkeää keskittyä juuri lapsilta ja nuorilta nouseviin aiheisiin. Globaalikasvattajana nuorisotyönohjaaja voi tarjota nuorelle mahdollisuuden kriittiseen ajatteluun globaalien teemojen ympärillä valmiiden mielipiteiden sijasta (Myllymäki, 2004).

2.1.2 Kajaanin seurakunnan nuorisotyö

Kajaanin seurakunnassa nuorisotyön tiimiin kuuluu nuorisotyönohjaajia, erityisnuorisotyönohjaajia, oppilaitostyöstä vastaava pastori ja nuorisotyön tiimivastaava. Seurakunnassa työskentelee seitsemän nuorisotyönohjaajaa ja nuorisotyön tiimiin kuuluu kaikkiaan yhdeksän henkilöä. Tutkimuksen yhteyshenkilö, nuorisotyönohjaaja Niina Hautala vastaa muiden työtehtäviensä lisäksi kansainvälisestä kasvatustyöstä. Nuorisotiimi vastaa lapsille, nuorille ja nuorille aikuisille järjestettävästä toiminnasta. (Kajaanin seurakunta, i.a.-a.)

Kajaanissa nuorten toiminnasta suuri osa keskittyy rippikoulun jälkeiseen toimintaan, jossa isostoiminnalla on tärkeä rooli. Isokset ovat nuoria, seurakunnan kouluttamia kerhon- ja ryhmänohjaajia. Isostoiminta kannustaa aktiiviseen seurakuntaelämään ja siihen kuuluu Kajaanin seurakunnassa kaksivuotinen koulutus. Koulutus auttaa nuoria kehittämään omia johtamistaitojaan, ja he saavat siellä myös tukea elämän eri kysymyksiin ja hengelliseen kasvuun. Kajaanin seurakunnan mukaan toiminta antaa nuorille eväitä kristittyinä elämiseen ja yhteiskunnan jäsenenä toimimiseen. Avainasemassa oleva isoskoulutus avaa nuorille myös mahdollisuuden toimia kerhonohjaajatehtävissä seurakunnan leireillä ja muussa toiminnassa. Nuorten retkien ja tapahtumien lisäksi Kajaanin seurakunnassa järjestetään kaikille avointa Hiljaisuuden messua, joissa laulut ovat Nuoren seurakunnan veisuja. (Kajaanin seurakunta, i.a.-b.)

Kajaanin seurakunta toteuttaa aktiivisesti myös erityisnuorisotyötä, jonka avulla pyritään vastaamaan nuorten ongelmakäyttäytymisen esiin tuomiin pulmiin ja ehkäisemään sitä sellaisten nuorten parissa, jotka tarvitsevat erityistä tukea. Toiminnasta vastaa kaksi erityisnuorisotyönohjaajaa ja suuri vapaaehtoisten joukko. (Kajaanin seurakunta, i.a.-c.)

2.2 Globaali vastuu ja nuorten asenteet

Globaalin vastuun kantamisella tarkoitetaan ihmisten toimintaa yhdenvertaisen, ihmisoikeuksia edistävän ja oikeudenmukaisemman maailman kehittämiseksi (Rauhankasvatusinstituutti, i.a.). Maailman tilannetta horjuttavat tapahtumat kuten ilmastonmuutos, köyhyys tai sodat ja konfliktit ovat tapahtumia, jotka aiheuttavat huolta ihmisissä, etenkin nuorissa. Nuorten suhtautumista kansainvälisiin vastuuasioihin kuten rauhanrakentamiseen ja ilmastonmuutokseen, on mitattu Valtion Nuorisoneuvoston tuottamissa nuorisobarometreissa. Barometreista käy ilmi, että nuoret ovat huolestuneita ilmastonmuutoksesta ja korostavat kestävän kehityksen ja rauhan rakentamisen tärkeyttä maailmassa. Nuoret myös pitävät merkittävänä sitä, että heidän ääntänsä kuullaan yhteisissä ilmastokysymyksissä, joilla voidaan vaikuttaa maapallon elinkelpoisuuteen nyt ja tulevaisuudessa. Vuonna 2021 julkaistuun nuorisobarometriin vastanneista nuorista vain vähemmistö ei kokenut ympäristökysymyksiä itselleen tärkeäksi. (Valtion nuorisoneuvosto, 2021.) Vuoden 2022 nuorisobarometrissa nuoret pitävät rauhaa tavoitteena, jonka puolesta Suomen tulisi toimia aktiivisesti myös kansainvälisellä tasolla. Tähän ovat vaikuttaneet muun muassa epävakaa maailmanpoliittinen tilanne ja Ukrainan sota. (Valtion nuorisoneuvosto, 2022.) Näiden pohjalta voidaan päätellä, että nuoret pitävät globaalin vastuun teemoja tärkeinä ja nuorten suhtautumista näihin teemoihin voidaan pitää vakavina.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen teettämä vuoden 2023 kouluterveyskysely osoittaa, että yläkoulun 8.–9. luokkalaisista, lukiolaisista ja ammatilliseen koulutukseen osallistuvista nuorista noin kolmasosalla on väkivaltaan, syrjintään tai häirintään liittyviä kokemuksia (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023a). Globaali vastuu ei tarkoita ainoastaan Suomen rajojen ulkopuolelle suuntautuvaa maailman parantamista edistävää ajattelua. Globaalikasvatuksella voidaan pyrkiä vastaamaan myös suomalaisten ongelmiin.

Suomessa Kirkon Ulkomaanavun yhteyteen perustettu Changemaker on nuorten ja nuorten aikuisten vaikuttamisverkosto, joka pyrkii edistämään nuorten vaikuttamismahdollisuuksia yhteiskunnassa. Verkostossa nuoret oppivat

puuttumaan yhteiskunnan epäkohtiin ja sen epäoikeudenmukaisiin rakenteisiin Suomessa ja globaalisti. Changemaker teetti kesällä 2024 kyselytutkimuksen, johon se keräsi Suomessa asuvien nuorten mielteitä siitä, millaisena he haluavat nähdä Suomen roolin globaalin vastuun kantajana ja millaisessa maailmassa nuoret haluaisivat elää. Vastausten pohjalta koottiin Changemakerin Välittääkö Suomi -kampanjan nuorten teesit kestäväälle tulevaisuudelle. (Changemaker, i.a.) Teeseissä näkyvät teemat, joita nuoret pitivät kyselytutkimuksen pohjalta tärkeinä. Näitä nuorten esiin nostamia teemoja olivat Suomen globaali vastuu, tasa-arvo ja ihmisoikeudet, ilmasto-oikeudenmukaisuus, rauha ja demokratia sekä taloudellinen ja rakenteellinen oikeudenmukaisuus. Teesien tarkempi sisältö on tarkasteltavissa Changemakerin verkkosivuilla. Tälle tutkimukselle relevantteina ja keskeisinä pointteina voidaan kuitenkin pitää teeseistä esiin nousevaa nuorten mielipidettä siitä, että Suomen tulisi osallistua aktiivisesti globaalien ongelmien ratkaisemiseen, jotka liittyvät kestävään kehitykseen, rasismiin, yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon, ilmastonmuutokseen, köyhyyteen, rauhan rakentamiseen, keskinäiseen kunnioitukseen, syrjäytymiseen, vähemmistöjen oikeuksiin, rauhaan, vastuullisuuteen ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisäämiseen. (Changemaker, 2024.)

2.3 Globaalikasvatus

Globaalikasvatuksella (entinen kansainvälisyyskasvatus) tarkoitetaan toimintaa, jolla rohkaistaan ihmisiä toimimaan yhteisen maailman hyväksi. Globaalikasvatuksella pyritään siihen, että ihmiset vastaisivat yhteisiin ongelmiin vastuullisesti ja aktiivisesti. Sen tavoitteena on myös parantaa ihmisten kykyä ajatella kriittisesti, siitä kuinka yksilön toiminta ja valinnat voivat olla kytköksissä maailmassa ilmeneviin ongelmiin ja haasteisiin. Globaalikasvatuksen tavoitteena on kuitenkin samalla auttaa ihmisiä näkemään, kuinka jokainen voi omilla valinnoillaan osallistua oikeudenmukaisemman ja kestävämmän maailman rakentamiseen. (Globaalikasvatus, i.a.) Oikeudenmukainen maailma on hyvin laaja käsite, mutta lyhykäisyydessään sillä viitataan maailmaan, jossa ihmisten perustarpeet täyttyvät ja ihmisoikeudet toteutuvat (Tallberg, 2024). Kestäväällä maailmalla tarkoitetaan YK:n määritelmän mukaan maailmaa, jossa täytetään

nykyhetken tarpeet vaarantamatta tulevien sukupolvien kykyä vastata omiin tarpeisiinsa (United Nations, i.a.).

Suomen entinen opetusministeri Tuula Haatainen nimesi globaalikasvatuksen tavoitteiksi sen, että ihmiset hyväksyisivät toistensa ja kulttuurien välistä erilaisuutta ja hyväksyisivät, että ihmiset ovat toisistaan riippuvaisia ja että tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus ovat keskeisiä ihmisarvon rakennuspalikoita. Hänen mukaansa globaalikasvatusta tarvitaan kaikissa yhteiskunnan ryhmissä ikäryhmistä riippumatta. (Haatainen, 2004, s. 7–8.) Sosiaalisen median sisältö vaikuttaa merkittäväällä tavalla ihmisten ajatusmallien muodostumiseen. Etenkin nuoret ovat alttiita omaksumaan sosiaalisessa mediassa pyöriviä toiminta- ja ajatusmalleja. Nuoret ihannoivat ja kuuntelevat sosiaalisessa mediassa esiintyvien vaikuttajien mielipiteitä. Tästä esimerkkinä on sosiaalisessa mediassa suurta suosiota nauttiva sosiaalisen median vaikuttaja, Andrew Tate, jonka julkisilla mielipiteillä on ollut nähtävä vaikutus erityisesti nuorten poikien käyttäytymiseen. Yle julkaisi alkuvuodesta 2025 artikkelin, jossa käsiteltiin yläkoululaisten poikien muuttunutta käyttäytymistä. Artikkelissa yläkoulun opettajat esittävät huolensa koululaispoikien käytöksestä, jossa näkyy nais- ja vähemmistövihaa sekä rasismia. Opettajat uskovat, että Andrew Taten kaltaisilla vaikuttajilla, joita miljoonat nuoret seuraavat on vaikutus myös suomalaisnuorten huolestuttavaan käytökseen. (Toivonen, 2025.) Tällainen käyttäytyminen on huolestuttavaa eikä millään tavalla tasa-arvoa tai yhdenvertaisuutta edistävää.

Gloaalikasvatuksella pyritään ennen kaikkea kasvattamaan ihmisistä maailmankansalaisia. Siinä tutkitaan yhdessä maailmankansalaisuuteen liittyvää etiikkaa, ymmärretään luonnonvarojen ja maapallon resurssien rajallisuus sekä harjoitellaan taitoja, joilla pystytään toimimaan vastuullisesti ja viisaasti kansainvälistyvässä ja monikulttuurisessa maailmassa. Maailmankansalaisuudella viitataan identiteettiin, joka rakentuu pohjalle, jossa maapallosta välitetään ja sen hyväksi halutaan tehdä työtä. (Opetushallitus, i.a.) Tavoitteena on maailma, jossa kaikilla olisi parempi olla.

YK on asettanut 17 kestävän kehityksen tavoitetta ([Agenda2030](#)), joilla pyritään ohjaamaan ihmisiä toimimaan paremman maailman edistämiseksi vuoteen 2030

mennessä (Ulkoministeriö, i.a.). YK:n tavoitteet ohjaavat kansalaisia ottamaan vakavasti yhteiskunnan haasteet. Kestävällä kehityksellä tarkoitetaan jatkuvaa muutosta, jolla pyritään turvaamaan sekä nykyisille, että tuleville sukupolville paremmat elämät. Kestävän kehityksen toimilla pidetään huolta niin ihmisistä kuin ympäristöstä. Kestävän kehityksen toimissa halutaan huomioida maapallon ja sen asukkaiden hyvinvointi kokonaisvaltaisesti. Tällä viitataan muun muassa ekologisiin, sosiaalisiin, taloudellisiin ja kulttuurillisiin lähestymistapoihin. (Ympäristöministeriö, 2023.) YK:n asettamat tavoitteet ovat näin ollen globaalikasvatuksessa huomioon otettavia aiheita. Kuvassa 1 näkyy YK:n asettamat kestävän kehityksen tavoitteet (Ulkoministeriö, i.a.).

Kuva 1. YK:n kestävän kehityksen tavoitteet vuodelle 2030 (Ulkoministeriö, i.a.).

Gloaalikasvatusta toteuttaessa voidaan käyttää eri menetelmiä. Suunnitteluvaiheessa ja sisältöä pohtiessa tulee ottaa huomioon kohde- ja ikäryhmä. Esimerkiksi Suomessa jo monissa kouluissa käytössä olevat ystävyyskouluhankkeet voivat toimia yhteisöllisyyden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi eri kansalaisuuksista tulevien oppilaiden välillä. Myös vastuullisuuden ja ekologisuuden korostaminen koulumaailmassa tai muussa nuorten toiminnassa voi auttaa heitä hahmottamaan teemojen tärkeyttä. (Frame voice report, i.a.)

Gloaalikasvattajalla on tärkeä rooli lasten ja nuorten ohjaamisella globaaliin vastuuseen. Lasten ja nuorten maailmaa voi avartaa antamalla heille mahdollisuuksia käsitellä globaaleja aiheita. Gloaalikasvattajan ei tarvitsekaan siirtää valmiita arvoja tai ajatuksia lasten ja nuorten mieleen vaan kannustaa heitä itsenäiseen ajatteluun ja pohdintaan. Lasten ja nuorten kanssa työskentelevällä nuorisotyönohjaajalla on ainutlaatuinen mahdollisuus käsitellä globaalin vastuun aiheita lasten ja nuorten kanssa.

2.3.1 Gloaalikasvatus Suomen evankelisluterilaisessa kirkossa

Vuosisatojen ajan kirkko on toiminut merkittävänä toimijana yhteiskunnassa ja elänyt sen mukana. Tämän vuoksi yhteiskunnassa ja ihmisten elämässä tapahtuvat muutokset heijastuvat jatkuvasti kirkon elämään ja toimintaan. Yhteiskuntaan merkittävästi vaikuttavina tekijöinä voidaan pitää muun muassa ilmastonmuutosta, globalisaatiota, ikäluokkien pienenemistä, alueellista polarisoitumista ja monikulttuurisuuden lisääntymistä yhteiskunnassa. Nämä vaikuttavat tavalla tai toisella myös kirkon kasvatus- ja nuorisotyön sisältöihin ja käytännön toteutustapoihin. (Häkkinen & Valtonen, 2020, s. 111.) Kirkon rooli aktiivisena toimijana suomalaisessa yhteiskunnassa pakottaa sen pohtimaan vastareaktiota seurakuntalaistenkin elämään vaikuttaviin yhteiskunnallisiin muutoksiin. Digitalisaatio tuo maailmanlaajuiset ongelmat yhä lähemmäs seurakuntalaisten arkea. Lasten ja nuorten aktiivisuus sosiaalisessa mediassa ja sen myötä parempi tietämys ajankohtaisista aiheista asettaa kirkolle haasteen vastata lasten ja nuorten mieliä askarruttaviin kysymyksiin, jotka liittyvät kansainvälisiin teemoihin. Kirkon nuorisotyönohjaaja elää nuorten kanssa muutosten keskellä. Muutoksessa eläminen ja niihin vastaaminen edellyttääkin kirkon nuorisotyönohjaajalta erityistä herkkyyttä ymmärtää ympäristön muutoksia ja niihin reagoimista. (Häkkinen & Valtonen, 2020, s. 111.)

Suomen evankelisluterilainen kirkko pitää globaaleihin kysymyksiin vastaamista ja lähimmäisestä sekä ympäristöstä huolehtimista tärkeänä tehtävänä, jossa kirkolla tulisi olla oma roolinsa. Kirkon verkkosivuilla mainitaan, että kansainvälisyyteen ja monikulttuurisuuteen liittyvät vuorovaikutuksen valmiudet

ovat taitoja, joita tarvitaan kaikkialla. Raamatun sanasta kumpuava ohjeistus lähimmäisen rakkauteen ohjeistaa ihmisiä ottamaan osaa globaalin vastuuseen ja toimimaan oikeudenmukaisemman ja yhdenvertaisemman maailman edistämiseksi. Osana kirkon globaalikasvatusta toimivat myös ekumenia ja aktiivinen uskontodialogi, joilla pyritään lisäämään kunnioitusta, suvaitsevaisuutta ja yhteisymmärrystä sekä poistamaan ennakkoluuloja ja ehkäisemään väärinkäsityksiä. Kirkon globaalikasvatuksen kampanjoilla voidaan vaikuttaa lasten ja nuorten asenteisiin ja motivoida heitä toimimaan heikommassa asemassa olevien puolesta. (Suomen ev. lut. kirkko, i.a.-c.) Globaalit teemat ovat kiinnittäneet Suomen evankelisluterilaisen kirkon huomion.

Suomen evankelisluterilainen kirkko toteuttaa globaalikasvatusta. Kristilliset arvot ja toiminta kannustaa seurakuntalaisia vastaamaan globaaleihin kysymyksiin oikeudenmukaisella tavalla. Kaikki ihmiset ovat samanarvoisia, toista kunnioitetaan ja pidetään arvossa, kaikki ihmiset ovat itselle lähimmäisiä, joita tulee rakastaa, asuivatpa he aivan naapurissa tai toisella puolen maailmaa. Köyhiä tuetaan ja sotia ja konflikteja vastustetaan. Globaalikasvatus siis näkyy seurakunnissa ja niissä työskentelevien työtehtävissä, vaikkei siitä käytettäisi globaalikasvatuksen termiä. (Myllymäki, 2004.)

Käytännön tasolla Suomen evankelisluterilaisen kirkon vastaus globaaleihin kysymyksiin tuntuu olevan vielä niukkaa. Kirkon tavoitteet painottuvat tällä hetkellä lähinnä ilmastonmuutoksen ehkäisemiseen kestäväen kehityksen keinoin. Tätä puoltavat kirkon oma energia- ja ilmastostrategia, kirkon ympäristödiplomi, ”vihreät riparit” ja ekopaasto-kampanja (Suomen ev. lut. kirkko, i.a.-c). Kristinuskon edustamat arvot vastaavat pitkälti globaalikasvatuksen arvoja. Yhteinen toimintamalli tuntuu kuitenkin puuttuvan muun muassa kasvatus- ja nuorisotyön kentiltä, joihin osallistuvien lasten ja nuorten mieltä globaalit teemat voivat huolettia. Tähän tyhjiöön Kajaanin seurakunnan nuorisotyön tiimi on omalla toiminnallaan pyrkinyt vastaamaan.

2.3.2 Globaalikasvatuksen toimintamalli Kajaanin seurakunnassa

Kajaanin seurakunnassa toteutetaan globaalikasvatusta menetelmillä, joita ei sen työntekijöiden mukaan ole käytössä muissa Suomen seurakunnissa. Globaalikasvatuksen erilaiset menetelmät näkyvät Kajaanin seurakunnan kasvatus- ja nuorisotyössä. Kajaanin seurakunta järjestää nuoren seurakunnan kansainvälistä toimintaa nimellä KGSN – Kajaanin Globaalit Seurakunta Nuoret. Toimintaan kuuluu ympärivuotisesti järjestettäviä leirejä sekä oppimateriaalin kokoamista rippikouluihin ja muille seurakunnan leireille.

Osallistuimme lokakuussa 2024 Kajaanin seurakunnan varhaisnuorten globaalikasvatuksen leirille, jossa pääsimme tutustumaan seurakunnan globaalikasvatuksen toimintaan sekä havainnoimaan ja haastattelemaan seurakunnan nuoria ja seurakunnan työntekijöitä. Toimintaa organisoivat nuorisotiimi, johon kuuluu seurakunnan kasvatus- ja nuorisotyön ammattilaisia.

Kajaanin seurakunnan globaalikasvatuksesta vastaavat työntekijät ja globaalikasvatukseen osallistuvat lapset ja nuoret ovat luoneet ja kehittäneet itse heidän käytössään olevan oppimismateriaalin. Materiaaliin sisältyy aktiviteetteja, joissa hyödynnetään eri oppimisen menetelmiä. Materiaalissa korostuu globaaleihin aiheisiin perehtyminen sellaisten aktiviteettien kautta, joissa osallistuja pääsee tutkimaan, ilmaisemaan ja kokemaan ajankohtaisia teemoja toiminnallisten menetelmien kautta.

Toiminnallisilla menetelmillä tarkoitetaan oppimistapoja, joilla pyritään kokonaisvaltaiseen oppimiseen. Toiminnallisissa menetelmissä voidaan yhdistellä tietoa, taitoa, tunteita ja kokemuksia. Menetelmät ovat useimmiten hyvin käytännönläheisiä ja niissä korostuu konkretia ja osallisuus. Toiminnallisten menetelmien avulla oppimiskokemuksista pyritään saamaan havainnollistavia ja opetettavista asioista ymmärrettäviä muun muassa keskustelun ja rennon ilmapiirin kautta. Toiminnallisilla menetelmillä pyritään myös kannustamaan osallistujia parempaan aktiivisuuteen ja edistämään heidän osallisuuttaan. Toiminnallisia menetelmiä voivat olla esimerkiksi erilaiset ryhmätehtävät tai aktiviteetit, joissa osallistuja pääsee harjoittelemaan taitoja käytännössä sekä oivaltamaan tekemisen ja vuorovaikutuksen kautta. (MLL, i.a.)

Kajaanin seurakunta sisällyttää toiminnallisia menetelmiä toteuttamaansa globaalikasvatukseen. Sen tuottamassa oppimateriaalissa menetelmiä sovelletaan muun muassa minipakohuoneen, lautapeliin ja luovien työpajojen muodossa. Näiden lisäksi he järjestävät omien rippileiriensä opetussuunnitelmaan kuuluvaa ”lähetyssafaritoimintaa”. Lähetyssafarien peruserä on järjestää osallistujille rastitoimintaa, joiden tehtävät liittyvät lähetystyöhön ja eettisiin arvoihin. Tavoitteena on opettaa konkreetian kautta Jeesuksen antamaa lähetyssafaria (Raamattu, 1992, Matt. 28:19–20). Kajaanin seurakunnan globaalit seurakuntanuoret ovat itse suunnitelleet ja luoneet käyttämänsä materiaalin. Materiaali on suunniteltu Kajaanin seurakunnan omaan käyttöön, mutta on sovellettavissa myös muiden seurakuntien käyttöön. Materiaali on tarkasteltavissa opinnäytetyön liiteosiossa (LIITTEET 3-6).

2.4 Nuoret ja osallisuus

Lasten ja nuorten osallisuudessa on kyse heidän vaikuttamismahdollisuuksistaan yhteiskunnassa heitä koskevissa ja heille tärkeissä asioissa. Osallisuuden tunne rakentuu monista asioista. Kristinuskon tärkeä viesti siitä, että ihminen on Jumalan kuva, viittaa siihen, että ihminen on erityinen, arvokas ja omalla tavallaan ainutlaatuinen olento. Psykoterapeutti Jukka Mäkelän mukaan ihmisen osallisuuden kokemuksia omaan elämään tulee vahvistaa. Hänen mukaansa kokemus osattomuudesta voidaan rinnastaa mielenterveyden häiriintymisen peruskokemuksiin. Osallisuuden tunne taas toimii yhtenä hyvän mielenterveyden rakennuspalikkana. Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen heidän eri elämänvaiheissansa edistää heidän kehitystään aktiivisina, ajattelevina ja luovina yksilöinä. (Mäkelä, 2011, s. 13–14.)

Kun palveluja suunnitellaan ja kehitetään, niistä vastaavat tahot voivat ottaa lapsia ja nuoria mukaan prosessiin ja huomioida heidän ideoitaan vahvistaakseen heidän osallisuuttaan. Osallisuutta vahvistaessa tulee ottaa erityiseen huomioon heikommassa asemassa olevat lapset ja nuoret. Esimerkiksi huono kielitaito, vamma tai sairaus voivat itsessään heikentää osallistumismahdollisuuksia. (Terveystieteiden tutkimuskeskus, 2023b.) Tämä

pätee myös seurakuntaympäristössä. Nuorten ääni pitää tulla kuuluviin esimerkiksi vaikuttajaryhmien kautta. Nuorten osallisuuden tukemisesta on säädetty myös nuorisolaissa, jonka tavoitteena on tukea nuorten vaikutusmahdollisuuksien ja osallisuuden toteutumista. Nuorisolaki myös edellyttää, että kunnat ja valtion viranomaiset järjestävät nuorille mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon esimerkiksi nuorisotyössä ja poliittisessa päätöksenteossa siten, että heidän äänensä tulee kuulluksi. (L1285/2016.)

Gloaalikasvatuksessa lasten ja nuorten osallisuutta pyritään edistämään nostamalla esiin lasten ja nuorten esiin nostamia teemoja. Gloaalikasvatuksella voidaan myös valistaa heitä heidän vaikutusmahdollisuuksistaan suomalaisessa ja globaalissa yhteiskunnassa. Kajaanin seurakunnan kansainvälisestä kasvatustyöstä vastaava nuorisotyönohjaaja, Niina Hautala pitää rooliaan gloaalikasvattajana ”mahdollistajana” (Niina Hautala, nuorisotyönohjaaja, henkilökohtainen tiedonanto 16.10.2024). Nuorille on tärkeää antaa mahdollisuus toteuttaa itseään ja omia ideoitaan. Mäkelän mukaan osallisuus toimii yhteisöllisyyden selkärankana. Osallistavan toiminnan mahdollistaminen lapsille ja nuorille tulisi olla itseisarvo suomalaiselle yhteiskunnalle. Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuudet rikastuttavat lähiyhteisöä, yhteiskuntaa ja maailmaa tavalla, joka olisi muutoin vaikeaa. Lapsi ja nuori tarvitsee myös kodin ulkopuolisia kasvattajia lisäämään hänen osallistumismahdollisuuksiaan. (Mäkelä, 2011, s. 21–22.) Tässä kirkolla ja sen kasvatustyöstä vastaavilla ammattilaisilla on tärkeä rooli.

Kuten suurimmassa osassa Suomen seurakuntia, myös Kajaanin seurakunnasta löytyy nuorten vaikuttajaryhmä. Nuorten vaikuttajaryhmät ovat seurakuntanuorista ja aktiivisista nuorista seurakuntalaisista koottuja ryhmiä, joiden tehtävä on lisätä nuorten osallisuutta seurakunnissa. Vuoden 2019 Kirkolliskokouksessa päätettiin, että seurakuntien tulee muodostaa nuorten vaikuttajaryhmiä. Päätös vaikuttajaryhmien perustamisesta seurakuntiin sai 2.3.2023 myös eduskunnan hyväksynnän, jolloin ohjeistus vaikuttajaryhmien perustamisesta päätettiin sitoa myös uuteen kirkkolakiin, joka tuli voimaan 1.7.2023. (Lasten ja nuorten keskus, i.a.) Kajaanin seurakunnassa nuorten oma

Kajaanin seurakunta osallistuu tutkimukseen antamalla tuottamansa globaalikasvatuksen materiaalin tutkimukseen. Tutkimusympäristönä oli Kajaanin seurakunnan järjestämä globaalikasvatuksen leiri 5.-7.-luokkalaisille, ja leirin ajankohta oli 14.-16.10.2024. Leirille osallistui seurakunnan työntekijöitä, globaalikasvatuksen tiimiin kuuluvia nuoria sekä ylä- ja alakouluikäisiä lapsia. Globaalikasvatuksen tiimiin kuuluvien nuorten tehtäviin kuului leikkien ohjaaminen, Kirkon Ulkomaanavun toiminnallisilla rasteilla ohjeistaminen ja lasten kanssa ajan viettäminen. Niinan mukaan leirille ilmoittautumisen auettua leiri täyttyi minuuteissa. Leirille osallistui yhteensä 30 lasta ja nuorta.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia haastatteluiden ja havainnoinnin avulla, miten Kajaanin seurakunta toteuttaa globaalikasvatuksen menetelmiä, sekä selvittää seurakunnan globaalikasvatukseen osallistuvilta lapsilta ja nuorilta heidän kokemuksiaan toimintaan osallistumisesta. Opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä tietoisuutta globaalikasvatuksen toteutumisesta seurakuntaympäristössä sekä antaa seurakunnille näkökulmia siihen, miltä globaalikasvatuksen menetelmien toteuttaminen voi näyttää seurakuntaympäristössä. Halusimme myös tuottaa hyödyllistä tutkimustietoa muiden seurakuntien käyttöön niin, että ne voisivat halutessaan ottaa käyttöönsä vastaavanlaista globaalikasvatuksen mallia kuin Kajaanissa. Toiveenamme oli myös kasvaa opinnäytetyön tekijöinä ammatillisesti huomioiden ammattilaisina kansainvälisiä teemoja. Globaalikasvatus on ajankohtainen aihe, ja sen menetelmiä ei ole vielä otettu aktiiviseen käyttöön Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakunnissa. Tutkimustulosten jakaminen muiden seurakuntien kanssa lisää seurakuntien tietoisuutta globaalikasvatuksesta ja mahdollisuudesta sisällyttää se omaan kasvatustoimintaan. Toive globaalikasvatuksen menetelmien jakamisesta tuli myös Kajaanin seurakunnalta, joka on toivonut, että aihe saisi enemmän painoarvoa myös muissa Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakunnissa.

4 TUTKIMUSMENETELMÄT, AINEISTON KERUU- JA ANALYYSIMENETELMÄT

4.1 Tutkimusmenetelmänä laadullinen tutkimus

Tässä tutkimuksessa käytetty tutkimusmenetelmä on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on kuvata ja tulkita tutkittavaa ilmiötä ja pyrkiä sen syvälliseen ymmärtämiseen. Laadullisessa tutkimuksessa tutkittavalla ja tutkijalla on suora kontakti ja tutkija haastattelee tai havainnoi ilmiötä "kentällä". (Kananen, 2014, s. 18–19.) Laadullista tutkimusta tehtäessä pyritään ymmärtämään tutkittavaa teemaa tutkittavien näkökulmasta. Tällä tarkoitetaan sitä, että tutkijat kiinnittävät huomiota esimerkiksi kokemuksiin, ajatuksiin tai tunteisiin, jotka nousevat tutkimuksen kohteena olevilta henkilöiltä. (Puusa & Juuti, 2020, Johdanto. Mitä laadullisella tutkimuksella tarkoitetaan?) Laadullisessa tutkimuksessa tutkittavaa ilmiötä pyritään tarkastelemaan siinä kontekstissa, jossa se on tapahtumahetkellä. Tutkimuksen kohteina olevien henkilöiden ja tutkijoiden välinen vuorovaikutus on laadullisessa tutkimuksessa keskeisessä roolissa. Sillä pystytään mahdollistamaan, että tutkijoiden tuottama aineisto ja tutkimustulokset ovat mahdollisimman realistisia tutkittavien kokemuksiin nähden. (Puusa & Juuti, 2020, Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet.) Vaikka laadullisessa tutkimuksessa korostuvatkin tutkittavien henkilöiden kokemukset ja ajatukset, tutkimusta ohjaa myös teoreettinen viitekehys. Lähdeaineiston avulla tutkijat syventävät ymmärrystään tutkittavasta ilmiöstä. Tutkijan tuleekin ymmärtää tutkimukseen liittyvät keskeiset käsitteet ja perehtyä niiden merkitykseen, jotta tutkimustulokset voivat olla totuudenmukaisia. (Puusa & Juuti, 2020, Laadullisen tutkimuksen olemus.)

Tässä tutkimuksessa haastattelimme ja havainnoimme tutkittavia Kajaanin seurakunnan globaalikasvatuksen leirillä ja pyrimme kiinnittämään huomiota heidän kokemuksiinsa globaalikasvatuksesta seurakuntaympäristössä. Tutkimukseen liittyvät keskeiset käsitteet on avattu opinnäytetyön Teoreettiset Lähtökohdat ja Keskeiset Käsitteet -osiossa. Laadullinen lähestymistapa soveltuu tämän tutkimuksen tutkimusmenetelmäksi, sillä yhtenä tarkoituksena oli kerätä Kajaanin seurakunnan globaalikasvatukseen osallistuvien henkilöiden kokemuksia kasvatuksesta ja sen sisällyttämisestä seurakunnan kasvatustyöhön. Teorialla on pyritty avaamaan aiheeseen liittyviä keskeisiä

teemoja. Sillä on myös pyritty tukemaan globaalikasvatuksen sisällyttämisen tarkoituksenmukaisuutta seurakuntien kasvatustyöhön.

4.2 Aineistonkeruumenetelmä ja tutkimuskysymykset

Laadullisessa tutkimuksessa yleisimpiä aineistonkeruumenetelmiä ovat erilaiset haastattelutyypit. Haastattelun avulla tutkijat pyrkivät keräämään tutkimuksen kohteena olevilta henkilöiltä aineistoa, jolla pystytään tekemään päätelmiä tutkittavasta ilmiöstä. Laadullisessa tutkimuksessa tutkija huomioi sen, että hän tekee tutkimustuloksia haastatteluun osallistuvien henkilöiden omakohtaisten kokemusten pohjalta. Tutkija siis tulkitsee haastateltavien henkilöiden omia tulkintoja. Tässä tutkimuksessa aineistonkeruumenetelmänä käytetään haastattelua ja havainnointia. Lopullinen tulkinta onkin tutkijoiden oma. Tulosten autenttisuuden parantamiseksi tutkijat pyrkivät tutkimuksessa ymmärtämään tutkittavaa aihetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. (Juuti, 2020, Haastattelutyypit ja niiden metodiset ominaisuudet.) Haastattelun vahvuutena on sen joustavuus, joka mahdollistaa tarkentavien kysymysten esittämisen tarvittaessa ja tekee siitä soveltuvan monenlaisiin tutkimustarkoituksiin (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Haastattelu vai kyselylomake & Miksi haastattelu?). Ei-kielelliset vihjeet voivat auttaa syventämään vastausten ymmärtämistä ja toisinaan jopa tarkentamaan merkityksiä alkuperäisestä tulkinnasta poikkeavalla tavalla (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Haastattelun edut ja haitat). Haastattelun yhtenä heikkoutena voidaan pitää sitä, että se vie aikaa, sillä aikaa kuluu niin haastattelun sopimiseen, toteuttamiseen kuin vapaamuotoisen aineiston litterointiin. Haastatteluaineiston luotettavuutta voivat heikentää monet virheet, kuten haastateltavan taipumus antaa vastauksia, jotka ovat sosiaalisesti hyväksyttäviä. (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Haastattelun edut ja haitat)

Tutkimuksessa käytetty haastattelumuoto on teemahaastattelu, joka on käytetyin haastattelun muoto. Teemahaastattelussa keskustellaan ennalta määritettyjen aiheiden mukaisesti. Tutkija ohjaa keskustelua näiden aiheiden pohjalta. (Kananen, 2014. s. 70). Teemahaastattelu soveltuu hyvin erilaisten ilmiöiden tutkimiseen. Teemahaastattelu on sopiva haastattelumenetelmä, kun tutkitaan

henkilöiden kokemuksia tai käsityksiä suhteessa tutkittavaan asiaan. Teemahaastattelun yksi ominaisuus on se, että tutkija kykenee vaikuttamaan haastattelun kulkuun, sillä osa haastattelukysymyksistä on ennalta päätettyjä. Haastattelumenetelmänä teemahaastattelu on kuitenkin hyvin vapaamuotoinen ja joustava eikä kaikkia haastattelukysymyksiä tarvitse esittää ennalta määrättyssä järjestyksessä. Teemahaastattelussa haastateltavien kanssa voidaan keskustella tutkittavasta aiheesta hyvin vapaasti, sillä tutkimustuloksia pyritään saamaan haastateltavien omista aihepiiriin liittyvistä kokemuksista ja näkemyksistä. (Juuti, 2020, Haastattelutyypit ja niiden metodiset ominaisuudet.)

Tutkimuksessa teemahaastattelu toteutetaan sekä yksilö- että ryhmähaastatteluina. Tutkimuksessa haastateltuja nuoria oli yhteensä kahdeksan. Nuoria haastatellessa käytettiin ryhmähaastatteluja ja työntekijöitä haastatellessa yksilöhaastatteluja. Yksilöhaastattelulla viitataan haastatteluun, jossa haastattelukysymykset esitetään yhtäjaksoisesti vain yhdelle haastateltavalle. Yksilöhaastattelut järjestettiin kolmelle eri globaalikasvatuksen tiimiin kuuluvalla työntekijällä. Ryhmähaastattelussa haastatteluun osallistuu samanaikaisesti useampi haastateltava. Ryhmähaastattelussa haastattelijan on tärkeää pitää huolta keskustelusta niin, että se pysyy ennalta määritellyissä teemoissa ja varmistaa, että kaikki osallistujat saavat mahdollisuuden osallistua keskusteluun (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Yksilö- vai ryhmähaastattelu). Ryhmähaastattelu voidaan toteuttaa monin eri tavoin. Tässä tutkimuksessa ryhmähaastattelua hyödynnetään yksittäisten henkilöiden vastausten keräämisen nopeuttamiseksi. Ryhmähaastattelu voi siten toimia myös suurelle joukolle järjestettynä yksilöhaastatteluna, jossa sama kysymys esitetään samanaikaisesti useille haastateltaville. Tarkoituksena on kuitenkin kerätä jokaiselta ryhmähaastatteluun osallistuvalla oma henkilökohtainen vastaus. (Puusa & Juuti, 2020, ryhmähaastattelu). Tässä tutkimuksessa haastattelimme kahdeksaa nuorta kahdessa eri ryhmässä. Ryhmähaastatteluja oli kaksi. Molemmissa ryhmähaastatteluissa haastateltavat osallistuivat hyvin keskusteluun, ja jokainen vastasi jokaiseen kysymykseen jotain. Haastattelukysymykset ovat luettavissa työn liiteosiossa (LIITE 1).

Keräsimme aineiston haastattelemalla Kajaanin seurakunnan kansainvälisestä kasvatuksesta vastaavaa työntekijää sekä seurakunnan globaalikasvatuksen tiimiin kuuluvia muita työntekijöitä ja nuoria tekemiemme haastattelukysymysten avulla (LIITE 1) sekä havainnoimalla heidän toimintaansa. Työntekijöitä haastatellessa käytettiin yksilöhaastatteluja ja nuoria haastatellessa ryhmähaastatteluja. Haastattelumme ajoittuivat Kajaanissa järjestettävään globaalikasvatuksen leiriin, jonka ajankohta oli 14.-16.10.2024. Laadimme haastattelukysymykset (LIITE 1) opinnäytetyömme teorian ja tutkimuskysymysten pohjalta. Pyrimme tekemään etenkin nuorille suunnatuista haastattelukysymyksistä mahdollisimman selkeitä ja ymmärrettäviä.

Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset nuorten ja työntekijöiden haastatteluita varten (kaksi ensimmäistä työntekijöiden ja viimeinen nuorten haastatteluita varten):

1. Miksi globaalikasvatus on haluttu sisällyttää Kajaanin seurakunnan nuorisotyön sisältöihin?
2. Millaisin menetelmin globaalikasvatusta toteutetaan Kajaanin seurakunnassa? Millaisia tuloksia sillä on saavutettu?
3. Miten nuoret kokevat globaalikasvatuksen merkityksen heille ja miten he kehittäisivät toimintaa?

Tiedonkeruumenetelmien monipuolisella käytöllä on mahdollista tuoda laajempia näkökulmia esille. Sen avulla voidaan myös parantaa tutkimuksen luotettavuutta (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Menetelmät toistensa täydentäjinä). Käytimmekin haastattelun lisäksi havainnointia tiedonkeruumenetelmänä. Havainnointimenetelmää voidaan käyttää sekä käyttäytymisen että kielellisten ilmausten tarkastelussa. (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Haastattelu vai havainnointi) Leirillä havainnoimme sekä leiriläisten käyttäytymistä että kielellisiä ilmauksia samalla kun osallistuimme leirin ohjelmaan. Havainnoimme leiriä tutkimuskysymysten avulla koko leirin ajan. Havainnointi on vaativa menetelmä, koska ympärillä voi tapahtua paljon ja kaiken rekisteröinti on hankalaa. Lisäksi toisin kuin haastattelussa, jossa epäselviä asioita voidaan kysyä myöhemmin uudelleen, havainnointitilanteessa tapahtumat ovat ainutkertaisia (Hirsjärvi &

Hurme, 2022). Nämä asiat olivat haasteellisia myös meidän havainnointimme kannalta. Leiriolosuhteissa ympärillä tapahtui paljon, joten havainnointi tilanteissa oli välillä haastavaa. Teimme kenttämuistiinpanoja eli kirjasimme havaintoja ylös tilanteiden aikana tai mahdollisimman pian tilanteiden jälkeen, sillä yksityiskohdat olisivat voineet unohtua nopeasti (Kananen, 2014, s. 69). Käytimme havainnoinnin tyyppinä myös osallistuvaa havainnointia eli toimintatutkimusta. Osallistuvassa havainnoinnissa tutkija osallistuu itse yhteisön toimintaan pyrkien tulemaan osaksi yhteisöä, jotta hän voi tarkastella ilmiötä sisältä käsin eli elää ilmiön kanssa. (Kananen, 2014, s. 66) Osallistuimme itse leirillä järjestettyihin aktiviteetteihin ja kokosimme muistiinpanoja osallistumiskokemusten pohjalta. Leirin jälkeen analysoimme aineistoa teemoittelua käyttäen.

Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset leiriläisten havainnointia varten:

1. Millaisia tunteita ja ajatuksia globaalikasvatuksen menetelmät herättävät lapsissa?
2. Millaisia aktiviteetteja leirillä on käytössä?
3. Miten leiriläiset osallistuvat leirin aktiviteetteihin ja käsittelevät globaaleja aiheita esim. keskusteluissa ja tehtävissä?

4.3 Aineiston analyysi

Aineiston analyysivaihe, tulkinta ja johtopäätösten tekeminen on vaihe, johon koko tutkimusprosessi tähtää. Tässä vaiheessa tutkijalle selviää, miten hyvin hän saa vastauksia tutkimusongelmiinsa, ja samalla voi myös käydä ilmi, että tutkimusongelmat olisi pitänyt asettaa eri tavalla. (Hirsjärvi ym., 2009, s. 221) Laadullisessa tutkimuksessa, etenkin kenttätutkimuksessa, jossa aineistoa kerätään eri vaiheissa ja esimerkiksi sekä haastattelun että havainnoinnin avulla, analyysia suoritetaan koko tutkimusprosessin ajan eikä ainoastaan yhdessä vaiheessa (Hirsjärvi ym., 2009, s.223).

Aineiston keräämisen jälkeen aineisto tulee yhteismitallistaa eli litteroida. Eri aineistomuodot siis saatetaan yhteen muotoon, yleensä tekstimuotoon. Esimerkiksi haastatteluiden ääninauhoitteet puretaan tekstimuotoon (Kananen, 2014, s. 101). Tässäkin opinnäytetyössä purettiin tekstimuotoon leirillä tehdyt haastattelut. Tekstin purkaminen eli litterointi voidaan tehdä koko haastatteludialogista tai rajata esimerkiksi tiettyihin teema-alueisiin tai pelkästään haastateltavan puheeseen (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Analyysin yleisiä piirteitä). Päätimme litteroida koko haastatteludialogin, koska koimme sen selkiyttävän aineiston analysointia. Litteroiminen myös auttoi muistamaan haastatteluiden sisällön paremmin. Aineiston litteroinnin tarkkuudelle ei ole määritelty yksiselitteisiä ohjeistuksia. Litteroinnin tarkkuuteen vaikuttavat tutkimustehtävä ja tutkimusote. (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Aineiston litterointi.) Keskityimme tekstin litteroimiseen ja jätimme litteroimatta esimerkiksi intonaatioita ja taukoja, koska ne eivät olleet merkittäviä tutkimuksen kannalta. Käytimme litterointiin apuna Word-ohjelman sanelu-toimintoa. Nimesimme yksilöhaastattelut koodeilla Y1-Y3 ja ryhmähaastattelut koodeilla R1-3. Haastatteluja kertyi 129 minuuttia ja litteroitua aineistoa 39 sivua.

Aineiston purkamisen jälkeen analysoitavaa tekstiä on paljon. Jotta aineistoa voi alkaa analysoimaan, tekstiä täytyy lukea moneen kertaan läpi, vaikka teksti tuntuisikin jo tutulta. Aineiston lukeminen voi herättää tunteita, mutta niitä ei kannata pelästyä. (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Litteroinnin yleispiirteistä.) Aloitimmekin aineiston purkamisen lukemalla litteroitua aineistoa moneen kertaan, jotta saisimme mahdollisimman hyvän kokonaiskuvan haastatteluista. Jotta haastatteluaineistoa voidaan myöhemmin tulkita ja tiivistää, täytyy aineistoa luokitella. Luokkia voidaan käyttää työkaluina (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Aineiston luokittelu). Luokittelimme haastatteluaineiston haastattelukysymysten ja tutkimuskysymysten avulla niin, että luokittelimme erillisellä Word-tiedostolla kaikki kolme tutkimuskysymystä yliviivaamalla eri väreillä jokaisen haastateltavan vastauksista ne asiat, jotka vastaavat kuhunkin tutkimuskysymykseen. Tämän vaiheen jälkeen oli helpompi hahmottaa, millaisia laajempia teemoja vastauksista tuli esille. Sen jälkeen siirsimme uuteen Word-tiedostoon aiemmin alleiviivaamamme kohdat, jotta vastaukset näkyisivät selkeästi omina kategorioinaan tutkimuskysymysten ja haastattelukysymysten

alapuolella. Haastatteluiden aikana kysymillämme tarkentavilla lisäkysymyksillä emme saaneet tutkimukselle olennaista lisätietoa.

5 TYÖNTEKIJÖIDEN HAASTATTELUIDEN TULOKSET

5.1 Syitä globaalikasvatuksen sisällyttämiseen Kajaanin seurakunnan nuorisotyöhön

Haastattelimme tutkimuksessamme kolmea eri Kajaanin seurakunnan globaalikasvatuksen tiimiin kuuluvaa työntekijää. Kaksi haastattelemamme työntekijää kertoi, että globaalikasvatus on haluttu sisällyttää seurakunnan nuorisotyöhön ja seurakunnan lähetyspiirit ovat jo ikääntyviä (yksilöhaastattelu 1 (Y1), yksilöhaastattelu 2 (Y2) ja yksilöhaastattelu 3 (Y3)). Toinen näin vastanneista työntekijöistä kertoi, että lähetyspiiriläisten ikääntyessä seurakunnassa ymmärrettiin, että lähetystyölle ei olisi pian enää tukijoita, joten seurakunnassa täytyi tehdä ratkaiseva iso muutos koskien työn tekemistä. Sen myötä Kajaanin seurakunnassa haluttiin, että globaalikasvatus sisällytettäisiin osaksi nuorisotyötä. Aluksi puhuttiin lähetyskasvatuksesta, mutta nyt seurakunta käyttää nimitystä globaalikasvatus kirkkohallituksen linjauksen mukaisesti. Työntekijä sai seurakunnalta luvan tehdä globaalikasvatusta ilman tulostavoitetta eli evankeliumi edellä (Y1). Toinen työntekijä kertoi, että osa seurakunnan iäkkäistä lähetystyön tukijoista on ollut aktiivisia tekemällä vapaaehtoistöitä ja myyjäisiä, ja nyt nuorten kanssa tehdään vastaavaa tulevaisuutta. Työntekijä kertoi, että kun iäkkäämpien tukijoiden toiminta lakkaa, niin nuoret luovat oman tapansa tukea seurakunnan lähetystyötä ja globaalikasvatuksen aiheita, jotta kirkon ja seurakunnan arvot toteutuisivat maailmanlaajuisesti, eli tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus toteutuisivat ja rauha saisi enemmän sijaa maailmassa (Y2).

Yksi työntekijöistä kertoi, että globaalikasvatus on tärkeää sisällyttää seurakunnan toimintaan, koska nuorille globaalin ajan kysymykset, kuten kysymykset tasa-arvosta, maailman oikeudenmukaisuudesta,

ilmastonmuutoksesta ja luonnonsuojelusta ovat tärkeitä ja näkyvät monella tavalla elämässä ja ajattelussa. (Y2) Yksi työntekijöistä kertoi näkevänsä nuorten kokeman hädän paremman maailman puolesta. Hän kertoo globaalikasvatuksen vastaavan siihen hätään, koska nuoret voivat yhdessä pienillä teoilla muuttaa maailmaa (Y1). Yksi työntekijöistä kertoi, että globaalikasvatuksella vastataan sellaisiin kysymyksiin, joita nuorilla on tällä hetkellä mielessä. Työntekijän mukaan nuorissa herättää huolta ja heitä kiinnostaa esimerkiksi kysymykset siitä, mikä maailman tulevaisuus on ja mihin me olemme maailmaanlaajuisesti menossa (Y2). Kolmas työntekijöistä kertoi, että seurakunnassa halutaan, että nuoret tietäisivät erilaisista ajankohtaisista maailman tilanteista, kuten ilmastonmuutoksesta, ja globaalikasvatuksen avulla seurakunta haluaa jakaa tietoa (Y3).

5.2 Globaalikasvatuksen menetelmät Kajaanin seurakunnassa ja niiden erityisyys

Haastatteluissa kaikki kolme haastateltavaa työntekijää kertoivat rippikoulussa toteutettavista rasteista. Yksi työntekijöistä kertoi rastien aiheita olevan esimerkiksi ilmastonmuutos ja tasa-arvo. (Y3) Yksi haastattelemamme työntekijä kertoi, että Kajaanin seurakunnan nuoret ovat useana vuonna tehneet itse rippikoulutyölle oman opetuspaketin, joka koostuu kuudesta erilaisesta rastista, joissa toiminnan ja erilaisen tekemisen kautta yritetään aukaista globaalikasvatuksen teemoja. Yksi työntekijöistä kertoi, että nuoret saavat joka vuosi vaikuttaa siihen, mitkä teemat otetaan esille. Nuoret ovat tuottaneet kaksi pakohuonepeliä, kaksi lautapeliä ja vuodelle 2025 on tulossa 6.–7.-luokkalaisille suunnattu materiaali, joka toteutetaan koulussa luokkaympäristössä. Materiaalin pohjana käytetään Kirkon ulkomaanavun ja Opettajat ilman rajoja -kasvatusmetodia.

Seurakunta on lanseeraamassa ensi kevääälle 6.-luokkalaisille kolmen oppitunnin kokonaisuuden ja 6.-luokkalaisten jatkaessa seitsemännelle luokalle he saavat uuden kolmen oppitunnin kokonaisuuden. Opetus sisällytetään koulun opetukseen, joten kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua siihen

uskontokunnasta riippumatta. Yksi työntekijöistä kertoi ajattelevansa, että on tärkeää tarjota rauhankasvatusta kristillisellä arvopohjalla, kuitenkin ilman julistusta, kaikille lapsille ja nuorille uskontokunnasta riippumatta. Yhden työntekijän mielestä nyky-yhteiskunnassa on tärkeää, että joku puhuu globaalikasvatuksen teemojen puolesta (Y1).

Yksi työntekijöistä kertoo pitävänsä erityisenä sitä, että menetelmät ovat nuorten itse suunnittelemissa, itse rakentamissa ja itse tekemissä.

Ideoita on on voitu hakea jostakin, mut sitten niinku se lopullinen idea on kuitenkin niinku heidän niinku oma tekemänsä omin pikku kätösin askartelema ja ja miettimä ja tekemä, se on niinku se tosi iso juttu. (Y1).

Myös toinen työntekijöistä piti erityisenä sitä, että nuoret ovat hyvin itsenäisiä ja heillä on paljon vastuuta sisällöistä ja toteuttamisesta. Työntekijä piti erityisenä sitä, että ei ole kuullut missään muualla olevan mitään vastaavaa. (Y2). Kolmas työntekijä kertoo pitävänsä erityisenä rentoutusta, että kenellekään ei tuputeta mitään vaan tekeminen on rentoa, ja yhdessä keskustellaan ja jaetaan evankeliumin sanomaa. (Y3).

5.3 Työntekijöiden näkemykset globaalikasvatuksen toteutumisesta Suomen seurakunnissa

Yksi työntekijöistä kertoo, että hänen mielestään globaalikasvatuksella olisi paikka ja tilaus kaikissa Suomen seurakunnissa ihan omana työskentelykenttänä siitä huolimatta, että osa globaalikasvatuksen teemoista läpäisee tavallisenkin nuorisotyön. Työntekijän mielestä esimerkiksi rauha on teemana niin tärkeä, että sen tulisi läpäistä kaikki seurakunnat. (Y1) Toinen työntekijöistä uskoo tilanteen vaihtelevan eri seurakuntien välillä, mutta ajattelee, että seurakunnissa voisi varmasti olla enemmän globaalikasvatusta, koska globaalikasvatuksen ajatuksilla vastataan niihin kysymyksiin, joita nuorilla on tällä hetkellä mielessä, kuten kysymyksiin maailman tulevaisuudesta. (Y2)

5.4 Tulokset ja vaikutukset nuorten parissa, toiminnasta saatu palaute ja viesti Suomen muille seurakunnille

Yksi työntekijöistä kertoi, että seitsemässä vuodessa on vaikeaa mitata vielä tuloksia, mutta toiminta on laajentunut noin viidestä vapaaehtoisesta nuoresta kolmeenkymmeneen vapaaehtoiseen nuoreen.

Taisi olla viis nuorta kun me on lähdetty seittemän vuotta sitten kasaamaan ihan tyhjästä. Niin sitten niinku tavallaan, että nuoria on kuitenkin se kolmisenkymmentä, taitaa olla reilu 30 tällä hetkellä niinku meidän whatsapp-ringissä.

Työntekijä kertoi, että myös muutamia nuoria innostui lähtemään Suomen Lähetysseuran ripareille ja lasten leireille isoseksi, mikä on todella harvinaista, koska Kajaanista Orivedelle on niin pitkä matka. (Y1) Työntekijä kertoi myös, että yksi toiminnassa mukana olleista nuorista on lähtenyt opiskelemaan teologiseen, ja on edelleen kiinnostunut globaalista vastuusta (Y1). Toisaalta on myös ollut kokeilemassa käyviä nuoria, joiden mielestä toiminta on ollut liian ”diippiä” tai rankkaa, eivätkä he jaksaneet keskustella maailman parantamisesta. Rippileireillä pidettäviltä rasteilta tullut palaute on ollut myös vaihtelevaa, ja joidenkin nuorten asenne globaalikasvatuksen menetelmiä kohtaan on ollut huono.

Toinen työntekijöistä kertoi nuorten halukkuudesta ottaa globaalikasvatuksen toiminnassa mukana oleminen osaksi identiteettiä toiminnan ulkopuolellakin. Työntekijä kertoo, että Kajaanin globaalit seurakuntanuoret ovat teettäneet seurakunnalle globaalikasvatuksen pinkit hupparit (LIITE 2), ja nuoret saattavat käyttää huppareita vapaa-ajallakin ja haluavat ottaa globaalikasvatuksen osaksi identiteettiä toiminnan ulkopuolellakin (Y2). Kolmas työntekijä uskoo, että toiminta laittaa monet nuoret miettimään asioita, ja ehkä nuoret saattavat keskustella asiasta kotona sitten riparin jälkeenkin, jolloin toiminta heijastuu

mahdollisesti muuhunkin seurakuntaan. Muilta seurakunnilta saatu palaute on ollut pelkästään positiivista. (Y3)

Yksi työntekijöistä haluaisi sanoa muille seurakunnille liittyen globaalikasvatukseen, että ne lähtisivät rohkeasti kuuntelemaan nuoria ja tekemään. Hänen mielestään kristillisen arvopohjan lähimmäisenrakkaus on luonteva tapa lähteä puhumaan ilmiöistä ja arvoista. (Y1)

6 NUORTEN HAASTATTELUIDEN TULOKSET

6.1 Toiminnan kuvaileminen & nuorten syyt osallistua seurakunnan globaalien nuorten toimintaan

Haastateltavat kertoivat, että Kajaanin globaaleissa seurakuntanuorissa puhutaan maailmanlaajuisista asioista kuten ilmastonmuutoksesta, sodista, köyhyydestä, kriiseistä ja mahdollisuuksista välttää ja ratkoa kriisejä. (R2) Haastatteluissa tuli esille se, että useampi nuori oli toiminnassa mukana, koska globaalit aiheet kiinnostavat heitä.

Semmoiset globaalit aiheet kiinnostaa mua ja haluan oppia niistä lisää ja sitten kun tietää että vaikka rippikouluikäiset, niillä ei ole ehkä niin avara katse niin sitä pystyy lisäämään niitten tietoisuutta sillä että me käydään niillä rippileireillä. (Ryhmähaastattelu 1, R1).

Yksi nuori toi haastattelussa esille sen, että hän haluaa oppia globaaleista aiheista lisää sekä lisätä rippikoululaisten tietoisuutta globaaleista aiheista. Aihetta pidettiin kiehtovana ja ajankohtaisen tiedon saaminen maailmasta tuntui tärkeältä. Vaikuttamisen keinot ja opettaminen kiinnostivat yhtä nuorista. Yksi nuorista kertoi, että toiminnassa mukana ollessa miettii asioita, joita ei muuten tulisi ajatelleeksi ja toiminnassa mukana oleminen on avartanut nuoren näkemyksiä globaaleista aiheista. Yksi nuorista kertoi lähteneensä toimintaan mukaan Kajaanin seurakunnan järjestämän ”tilkkutäkkileirin” myötä, jolle hän oli

ystävänsä kanssa tehnyt pakohuoneen. (R2) Yksi toinen haastateltava nuori kertoi, että pienikin vaikuttaminen tuntuu kivalta. Kolmas haastateltavista nuorista toi esille ystävien ja yhteisön merkityksen toiminnassa mukana pysymiseen.

Jotenkin varmaan sitten sinne jäi koska siellä tuli myös tosi hyviä ystäviä ja ja niinku kehittyi semmoinen ihana pikkuyhteisö (R1).

6.2 Toiminnan tärkeyden perustelut & toiminnan parhaat ja haastavimmat puolet

Kysyttäessä toiminnan tärkeydestä jokainen haastateltava oli sitä mieltä, että toiminta on tärkeää. Haastatteluissa tuli vahvasti esille halu levittää tietoisuutta ja auttaa muita näkemään, minkälaiset olosuhteet muualla maailmassa on. Haastatteluissa moni piti tärkeänä sitä, että esimerkiksi rippileirien kautta pääsee avartamaan rippileiriläisten näkemyksiä. Yksi haastateltava kertoi uskovansa, että rippileireillä pidettävistä rasteista on varmasti ollut myös apua monelle. (R2) Yksi haastateltavista piti tärkeänä sitä, että toiminnan kautta pystyy rikkomaan muiden ennakkoluuloja ja stereotypioita, mitä ihmiset ovat asettaneet joillekin asioille. (R2) Kaksi haastateltavaa nuorta pohtivat sitä, että olisi tärkeää puhua myös kouluissa enemmän globaalikasvatuksen aiheista.

Että ku eihän maailmassa tapahdu ikinä mitään muutoksia jos näistä ei niinku puhuta ja tuoda niitä niinku esille. (R1)

Toiminnassa pidettiin mielekkäänä sitä, että pääsee rippileireille kertomaan globaalikasvatuksesta. Myös tapaamisia pidettiin mielekkäinä ja hyödyllisinä ja niiden kautta koettiin paremmin pääsevän tutustumaan ja ryhmäytymään.

6.3 Nuorten toiminnasta saadut kokemukset ja opit

Haastatteluissa nuorilta kysyttäessä opituista asioista yksi haastateltavista nuorista kertoo oppineensa ongelmanratkaisutaitoja ja yksi kertoo saaneensa rohkeutta puhua asioista, joista ei aikaisemmin uskaltanut puhua.

Musta tuntuu että mä oon niinku saanut semmost rohkeutta niinku puhua myös semmoisista niinku vaikeimmista aiheista. (R1)

Nuori kertoo, että esimerkiksi rasismista puhuminen on ollut helpompaa toiminnassa mukana olemisen jälkeen:

Ennen tuntui että jos jostain rasismista olisi pitänyt alkaa puhua niin en mä olisi ehkä uskaltanut, että enhän, että enhän mä tiedä mitään, mutta tota nyt kun on tässä ryhmässä ollut niin on sekä oppinut niitä asioita, niin sit osaa kertoa. (R1)

Yksi nuori kertoi saaneensa rohkeutta siihen, että virheitäkin saa tehdä ja niistä voi oppia. Toiminnassa mukana olemisen oli myös opettanut katsomaan maailmaa ja elämää muutenkin kuin vain itsensä tai läheistensä kannalta. Myös tietoa eri maista oli tullut toiminnassa mukana olemisen myötä enemmän. Yksi nuori kertoi ymmärtäneensä entistä konkreettisemmin sen, miten joissain maissa voi olla asiat paljon huonommin kuin Suomessa.

6.4 Toiminnan kehitysmahdollisuudet & nuorten vaikutusmahdollisuudet toimintaan

Haastatteluissa nuorilta kysyttäessä toiminnan kehittämistä esille nousi toiminnasta puhuminen laajemmin, ja se, että jos rahaa olisi enemmän, niin pystyisi vielä enemmän tekemään asioita:

jos olisi enemmän rahaa niin pystyisi myös niinku tehdä monipuolisempia juttuja että nyt meillä on aika lailla on että tapaamisissa tehdään niitä rasteja, välillä käy joku tota pitämässä jotain koulutusta ja että ne on tosi semmoisia simppeleitä ne meidän tapaamiset tällä hetkellä.(R1)

Yksi nuorista kertoi, ettei hänen mielestään toimintaa ole tällä hetkellä tarvetta kehittää (R3). Yksi nuori pohti sitä, että kouluissa voisi käydä laajasti vierailuilla,

jotta globaalikasvatuksen aiheita käytäisiin syvemmin läpi myös kouluissa. Yksi nuori kertoi kokevansa, että jokainen ottaa jokaisen mielipiteen huomioon. Jokainen haastattelun nuori kertoi kokevansa, että heillä on mahdollisuuksia päästä vaikuttamaan toimintaan ryhmän jäsenenä.

No aika laillahan se on niinku meidän vaikuttamisesta kiinni tää koko meidän toiminta. Että itsehän me nuoret keksitään ne rastit ja silleen. Että Niina saattaa vaan heittää ideoita tonne että ehkä vaikka tämmöisestä aiheesta ja sitten me kuitenkin kehitetään me nuoret se koko rasti itse, mutta kyllä me päästään aika lailla kokonaan niinku vaikuttamaan kaikkeen. (R1)

6.5 Havainnoinnin tulokset

Leiriläisiltä kysyttäessä globaalikasvatuksen tärkeydestä kaikki pitivät aihetta tärkeänä, mutta heidän ymmärryksensä globaalikasvatuksesta vaikutti rajalliselta. He eivät olleet täysin tietoisia globaalikasvatuksen sisällöstä eivätkä osanneet kertoa miksi aihe on tärkeä tai nimetä globaalikasvatukseen liittyviä käsitteitä. Lapset eivät käsitelleet omissa keskusteluissaan globaaleja aiheita, vaan esimerkiksi rastirastehtävässä juttelivat samalla muista aiheista, kuten vapaa-ajan harrastuksistaan. Leirillä käytetään globaalikasvatuksen tukemiseksi aktiviteetteina toiminnallisia Kirkon Ulkomaanavun KUA-rasteja, jotka ovat kehitetty alun perin Kimara-partioleirin globaalikasvatusohjelmaan 7–9-vuotiaille sudenpennuille (Kirkon Ulkomaanapu, i.a.) sekä leirille Suomen lähetysseurasta lainaksi saatuja vr-laseja, joiden avulla lapset pääsivät tutustumaan lisää globaalikasvatukseen. Aktiviteetit vaikuttivat elämyksellisiltä ja lasten osallisuutta lisääviltä. Leiriläiset vaikuttivat olevan uteliaita ja aktiivisesti mukana etenkin rastirastehtävässä.

Keskittyminen samanaikaisesti havainnointiin ja muistiinpanojen tekemiseen oli haastavaa, sillä tilanteet etenivät nopeasti, eikä aina ollut mahdollisuutta kirjata havaintoja heti ylös. Leiriläisiä oli myös sen verran paljon, että yksittäisten osallistujien tarkka havainnointi oli vaikeaa, koska huomio jakautui monen eri

henkilön ja tilanteen välillä. Päivien ohjelma oli tiivis ja jotkut aktiviteetit vaihtuivat nopeasti, mikä rajoitti mahdollisuuksia syvälliseen havainnointiin. Osa ajasta ja huomiosta meni myös haastatteluiden suunnitteluun ja toteuttamiseen, työntekijöiden kanssa keskustelemiseen sekä lepäämiseen.

7 OPINNÄYTETYÖN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

7.1 Opinnäytetyön eettisyys

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENEN opinnäytetyön eettiset suositukset ohjaavat toimimaan eettisesti opinnäytetyöprosessissa (Arene, 2020). Olemme perehtyneet ARENEN opinnäytetöiden eettisten suositusten opiskelijan muistilistaan ja pidämme huolen siitä, että toimimme eettisesti eli työskentelemme vastuullisesti ja rehellisesti koko opinnäytetyöprosessin ajan. Osa haastateltavista on alaikäisiä lapsia ja nuoria, joten oli tärkeää varmistaa, että heidän huoltajiltaan on tarvittaessa suostumus haastatteluun.

Kaikki tutkimuksessa kerätyt tiedot ovat luottamuksellisia, eikä niitä saa luovuttaa ulkopuolisille. Tietoja saa käyttää vain sellaiseen tarkoitukseen, josta on etukäteen sovittu (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s. 131). Kunnioitimme koko prosessin ajan haastateltavien yksityisyyttä ja mahdollistimme sen, että he voivat osallistua haastatteluihimme anonyymisti. Emme luovuttaneet mitään tutkimuksen aikana saatuja henkilökohtaisia tietoja ulkopuolisille ja käytimme tietoja vain luvattuun tarkoitukseen. Järjestämällä nuorten haastattelut ryhmähaastatteluina pyrimme vielä lisäämään nuorten anonymiteettiä.

Jokaisen osallistujan oikeuksiin kuuluu vapaaehtoinen suostumus, joka tarkoittaa mahdollisuutta kieltäytyä osallistumasta, lopettaa osallistuminen milloin tahansa tutkimuksen aikana sekä kieltää käyttämästä tutkimusaineistoa, jossa on jotain itseä koskevaa aineistoa. Lisäksi oikeuksiin kuuluu oikeus olla tietoinen kaikista näistä oikeuksista (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s. 131). Haastattelumme

osallistuminen oli täysin vapaaehtoista ja varmistimme aina ennen haastattelua, haluavatko osallistujat tulla haastatteluun haastateltaviksi. Alustimme haastattelut myös kertomalla opinnäytetyöstä yleisesti ja varmistimme aina ennen haastatteluja, onko haastateltavilla vielä jotain kysyttävää ja vastasimme mahdollisiin kysymyksiin.

Käytimme tutkimuksessamme ainoastaan sellaista materiaalia, joka on tutkimuksen kannalta välttämätöntä. Huolehdimme myös, ettei vastausten perusteella voi tunnistaa yksittäisiä vastauksen antaneita henkilöitä. Tutkimukseen osallistuvien on pysyttävä nimettöminä tutkimuksessa, elleivät he erikseen ole antaneet lupaa nimensä kertomiseen (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s. 131.) Mikäli haastateltava halusi erikseen mainittuna esiintyä omalla nimellään ja se on tutkimuksen kannalta olennaista, ilmoitamme siitä opinnäytetyössämme erikseen.

Tutkijan tulee kertoa osallistujille tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja mahdolliset riskit, esimerkiksi fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen mahdollisesti liittyvät haitat ja yhteiskunnallisen aseman vaarantuminen, siten, että osallistujat voivat ne ymmärtää. (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s. 131.) Koska meidän tutkimuksemme ei käsitellyt henkilökohtaisia tai arkoja aiheita, niin tutkimuksessa ei ollut läsnä merkittäviä riskejä fyysiselle ja psyykkiselle terveydelle.

7.2 Opinnäytetyön luotettavuus

Vaikka luotettavuuden arviointiin ei ole olemassa tarkkaa ohjeistusta, on kuitenkin luotettavuutta arvioitaessa hyödyllistä pohtia muun muassa seuraavia asioita: tutkimuksen kohde ja tarkoitus, tutkijan sitoumukset, aineiston keruu, tutkimuksen tiedonantajat, tutkimuksen kesto, aineiston analyysi ja tutkimuksen raportointi (Tuomi & Sarajärvi, 2009, s. 140–141). Tarkastelimme opinnäytetyön luotettavuutta sen kaikissa vaiheissa. Teimme parhaamme, että tutkimuksemme on mahdollisimman selkeä, menetelmämme soveltuvat tutkimuskysymyksiimme, aineistomme ovat sopivia, ja että tulokset pitäytyvät aineistojen perustalta nousevissa tuloksissa. Osallistuimme Kajaanin

seurakunnan toimintaan ulkopuolisina henkilöinä ilman sitoumuksia emmekä ole olleet sen toiminnassa mukana aikaisemmin.

Laadukkuuteen voidaan etukäteen pyrkiä vaikuttamaan pohtimalla huolellisesti haastattelurunko ja mahdollisia lisäkysymyksiä. Laadukkuutta voidaan parantaa myös varmistamalla teknisen välineistön toimivuus. (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Laatu ja luotettavuus). Käytimme haastatteluissa pientä puhelimeen liitettävää mikrofonia, jotta varmistaisimme tallenteiden kuuluvuuden. Lisäksi nauhoitimme kaikki haastattelut kahteen eri puhelimeen samanaikaisesti. Haastattelun laatu myös paranee, jos litterointi tehdään mahdollisimman pian haastattelun jälkeen, erityisesti silloin, kun tutkija vastaa sekä haastattelun tekemisestä että sen litteroinnista (Hirsjärvi & Hurme, 2022, Laatu ja luotettavuus). Teimme litteroinnin mahdollisimman pian globaalikasvatuksen leirin jälkeen, mutta kuitenkin muiden opintojen takia sekä haastatteluaineistojen ollessa niin laajat, meillä kesti jonkin aikaa, että saimme kaikki aineistot litteroitua.

Haastattelun vastaukset voivat olla osittain mielipidepainotteisia eivätkä ole sen takia välttämättä toistettavissa vastaajan vaihtuessa. Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa myös se, että haastattelimme vain yhden leirin leiriläisiä. Laadullisessa tutkimuksessa tutkijalla on suuri rooli päätöksenteossa, sillä hän päättää itse mitä kysyy ja keneltä kysyy. Tästä syystä laadullisessa tutkimuksessa subjektiivisuuden vaara on aina suuri (Kananen, 2014, s. 25).

8 POHDINTA

8.1 Tulosten tarkastelu

Opinnäytetyömme tavoitteena oli lisätä tietoisuutta globaalikasvatuksen toteutumisesta seurakuntaympäristössä sekä antaa seurakunnille näkökulmia siihen, miltä globaalikasvatuksen menetelmien toteuttaminen voi näyttää seurakuntaympäristössä. Onnistuimme opinnäytetyömme tavoitteen mukaisesti tuottamaan tutkimustietoa muiden seurakuntien käyttöön niin, että opinnäytetyö voisi antaa näkökulmia siitä, miten globaalikasvatuksen menetelmiä voidaan käytännössä toteuttaa seurakunnassa. Opinnäytetyömme haastatteluihin liittyvät tutkimuskysymykset käsittelivät syitä globaalikasvatuksen sisällyttämiseen Kajaanin seurakunnan kasvatustyöhön, seurakunnan käyttämiä menetelmiä ja niiden tuloksia sekä nuorten kokemuksia globaalikasvatuksen merkityksestä heille ja mahdollisia kehitysideoita. Opinnäytetyömme havainnointiin liittyvät tutkimuskysymykset käsittelivät leirin lapsissa heränneitä tunteita ja ajatuksia globaalikasvatuksen menetelmistä, leirin aktiviteetteja sekä leiriläisten suhtautumista aktiviteetteihin.

Tässä opinnäytetyössä onnistuttiin saamaan vastauksia jokaiseen kuuteen (kolmeen haastatteluihin ja kolmeen havainnointiin liittyvään) tutkimuskysymykseemme, kokoamaan ja käsittelemään tuloksia sekä analysoimaan niitä. Onnistuimme saamaan hyvän kokonaiskuvan siitä, miten Kajaanin seurakunta hyödyntää ja luo globaalikasvatuksen menetelmiä nuorisotyössä sekä syitä globaalikasvatuksen sisällyttämiseen seurakunnan nuorisotyöhön. Onnistuimme myös saamaan tuloksia nuorten kokemuksista ja heidän kehitysideoitaan.

Tuloksista on nähtävissä, että syy globaalikasvatuksen sisällyttämiseen Kajaanin seurakunnan nuorisotyöhön on se, että iäkkäiden lähetystyön tukijoiden tekemää työtä on haluttu jatkaa nuorten omaksi tuntemallaan tavalla. Toinen syy on se, että nuoret pohtivat globaaleja kysymyksiä, kuten tasa-arvoa, oikeudenmukaisuutta ja ilmastonmuutosta, ja kokevat huolta maailman tulevaisuudesta, ja seurakunta haluaa tarjota nuorille tietoa näistä ajankohtaisista aiheista ja mahdollisuuden vaikuttaa pienillä teoilla paremman maailman puolesta.

Kajaanin seurakunnassa globaalikasvatusta toteutetaan nuorten itse suunnittelemissaan ja tekemissään menetelmissä, joita on esimerkiksi useana vuonna rippikoulutyölle tehty opetuspaketti globaalikasvatukseen liittyen, kaksi pakohuonepeliä, kaksi lautapeliä sekä 6.–7.-luokkalaisille suunnattu materiaali, joka toteutetaan koulussa luokkaympäristössä. Toiminta on laajentunut noin viidestä vapaaehtoisesta nuoresta kolmeenkymmeneen vapaaehtoiseen nuoreen. Huomionarvoista oli se, että sekä nuoret että työntekijät korostivat nuorten itsenäisyyttä toiminnassa: nuoret ovat hyvin itsenäisiä, heillä on paljon vastuuta sisällöstä ja toteuttamisesta ja menetelmät ovat nuorten itse tekemiä. Huomionarvoista oli myös se, miten paljon vaikutuksia toiminnalla on ollut nuoriin: joku nuorista on lähtenyt opiskelemaan teologiaa, jotkut ovat innostuneet lähtemään Suomen lähetysseuran ripareille ja lasten leireille isoseksi pitkän matkan päähän ja jotkut pitävät globaalikasvatuksen pinkkejä huppareita (LIITE 2) vapaa-ajallakin ja haluavat ottaa globaalin vastuun osaksi omaa identiteettiään toiminnan ulkopuolellakin. Tällainen identiteetin rakentuminen saattaa vahvistaa nuorten sitoutumista globaalin vastuun arvoihin pitkälläkin aikavälillä, ja on siksi huomionarvoista. Toiminta tarjoaa nuorille siis paikan, jossa he voivat yhdessä jakaa samanlaisia arvoja ja oppia toisiltaan.

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että globaalikasvatus kiinnostaa nuoria paljon ja he kokevat toiminnan merkitykselliseksi. Nuorilla on halu jakaa tietoa muille, esimerkiksi rippikoululaisille ja korostaa heidän motivaatiotaan vaikuttaa ympäristöönsä. Globaalikasvatuksella voidaan katsoa olevan merkittäviä vaikutuksia heidän elämässään: he saavat rakentaa omaa rooliaan yhteiskunnallisena vaikuttajana sekä opettelevat jakamaan tärkeänä pitämäänsä tietoa eteenpäin esimerkiksi rippikoululaisille. Tulokset viittaavat siihen, että Kajaanin seurakunnan järjestämä globaalikasvatus tukee Kajaanin seurakunnan nuorten ymmärrystä maailmanlaajuisista kysymyksistä ja arvopohjan rakentamista, koska heillä on mahdollisuus keskustella erilaisista maailmanlaajuisista ja arvoihin liittyvistä kysymyksistä. Nuorten kehitysehdotukset globaaliin kasvatukseen liittyen olivat, että kouluissa voisi käydä laajemmin vierailuilla, jotta globaalikasvatuksen aiheita käytäisiin syvemmin läpi myös kouluissa. Näihin toiveisiin on pyritty myös vastaamaan kehittämällä toimintaa ja viemällä sitä myös koulumaailmaan.

Gloaalikasvatuksen menetelmät herättivät lapsissa kiinnostusta ja asenne vaikutti olevan erittäin positiivinen menetelmiä kohtaan, mutta kysyttäessä globaalikasvatuksesta he eivät olleet täysin tietoisia siitä mitä se tarkoittaa tai osanneet nimetä globaalikasvatukseen liittyviä käsitteitä. Leirillä oli aktiviteetteina käytössä Kirkon Ulkomaanavun KUA-rastit, sekä leirille lainaksi saatujen vrlasien kokeileminen. Aktiviteetit vaikuttivat herättävän uteliaisuutta leiriläisissä ja he olivat aktiivisesti mukana aktiviteeteissa. Esimerkiksi rastiratatehtävässä he tosin juttelivat samalla muista aiheista, kuten vapaa-ajan harrastuksista.

Gloaalikasvatuksen menetelmillä saavutettuja tuloksia kysyttäessä yksi työntekijöistä pohti, että seitsemässä vuodessa on vielä vaikeaa mitata tuloksia. Mietimmekin, että yksi mielenkiintoinen aihe jatkotutkimukselle voisikin olla se, millaisia pitkäaikaisia vaikutuksia Kajaanin seurakunnan järjestämällä globaalikasvatuksella on nuorten asenteisiin ja arvoihin. Lisäksi yksi uusi opinnäytetyön aihe voisi olla Kajaanin seurakunnan tuottamien globaalikasvatuksen materiaalien kokoaminen yhdeksi materiaalipankiksi, koska siten materiaali olisi helposti saavutettavissa myös muita seurakuntia varten.

8.2 Opinnäytetyön merkitys, hyödynnettävyys, yhteiskunnallinen vaikutus ja ammatillinen kasvu

Opinnäytetyö voi toimia oppaana muille seurakunnille, jotka ovat kiinnostuneita sisällyttämään globaalikasvatuksen osaksi kasvatustoimintaansa. Lisäksi opinnäytetyön tulokset tarjoavat tietoa siitä, miten nuoret kokevat globaalikasvatuksen ja mitä ajatuksia ja kehitysehdotuksia heillä on aiheeseen liittyen. Tuloksia voidaan hyödyntää myös esimerkiksi muissa seurakunnissa globaalikasvatuksen menetelmien suunnittelussa ja toteutuksessa. Tekemämme opinnäytetyö toi myös uutta tietoa ylipäättään globaalikasvatuksesta seurakunnassa. Lisäksi nuorten kokemusten ja kehitysehdotusten esille tuominen auttaa jatkossa suunnittelemaan toimintaa, joka ottaa huomioon nämä tutkimuksessa esiin nousseet nuorten ajatukset. Opinnäytetyömme on myös askel kohti globaalia vastuuta korostavaa seurakuntatyötä.

Opinnäytetyöaiheemme on myös esimerkki siitä, miten lähetystyötä voidaan toteuttaa monella tavalla seurakunnissa ja kuinka seurakunnan toimintaa voidaan uudistaa onnistuneesti niin, että seurakunnan sanoma edelleen säilyy. Globaalin vastuun sisältäessä monia maailman parantamiseen liittyviä teemoja, globaalikasvatus soveltuu erinomaisesti seurakuntaympäristöön, koska se tukee kristinuskon edustamia arvoja. Raamatun ohje rakastaa ja palvella lähimmäistä ja luomakuntaa ovat tehtäviä, joita globaalikasvatuksella voidaan vahvistaa.

Kajaanin seurakunnan tapa toteuttaa globaalikasvatusta ja erityisesti sen kansainvälisestä kasvatustoiminnasta vastaavan nuorisotyönohjaaja, Niina Hautalan työ globaalin vastuun edistämiseksi lasten ja nuorten keskuudessa, ansaitsee suuren huomion. Yhteiskunnallisesti opinnäytetyöstämme on erityisesti hyötyä seurakunnille, jotka ovat kiinnostuneet globaalikasvatuksen sisällyttämisestä omaan kasvatustoimintaansa. Hautala kertoi jo ennen opinnäytetyöprosessin alkua, että heidän toteuttamastaan globaalikasvatuksesta on oltu kiinnostuneita Suomen eri seurakunnissa. Tämän takia opinnäytetyömme on myös muille seurakunnille hyvä työkalu päästä tutustumaan lisää Kajaanin seurakunnassa toteutettavaan globaalikasvatukseen. Hautala ehdotti yhteiskunnallisen vaikuttamisen kanaviksi myös Kirkon kansainvälisen työn Teams-kanavaa sekä Kuopion hiippakunnan kansainvälisen työn Teams-kanavaa, joissa opinnäytetyömme voisi saada paljon näkyvyyttä.

Ammatillisen kompetenssin kehittymisen kannalta koko prosessi on syventänyt ymmärrystä globaalikasvatuksen ja nuorisotyön teemoista. Prosessin aikana olemme syventäneet ymmärrystämme siitä, miten tärkeää globaalikasvatus on ja miten sitä voi toteuttaa seurakunnan nuorisotyössä. Sosionomi (AMK) kirkon nuorisotyö -koulutuksesta valmistuneen osaamisvaatimuksiin kuuluvat muun muassa yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden edistäminen. Sosionomin tehtäviin kuuluu myös auttaa niitä, jotka ovat heikommassa asemassa. Yhtenä osaamistavoitteena on myös monikulttuurisuuden ymmärtäminen. Kaikkien näiden tulisi toteutua sosiaalisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla. (Diakonia-ammattikorkeakoulu, i.a.) Nämä teemat ovat esillä globaalikasvatuksessa. Globaalikasvatuksen kenttä avaa sosionomille mahdollisuuden työskennellä näiden teemojen parissa. Huomasimme, että

globaalikasvatuksen alle mahtuu hyvin paljon sellaista, jolla voidaan viedä maailmaa parempaan suuntaan.

Kirkon nuorisotyönohjaajan ydinsaamiskuvauksessa kerrotaan, että kirkon nuorisotyönohjaajan tulee tukea ja vahvistaa lapsia ja nuoria toteuttamaan seurakuntalaisuuttaan monin eri keinoin. Ydinsaamiskuvauksesta nousee esiin myös kirkon nuorisotyönohjaajan kyky tunnistaa ajankohtaisia aiheita ja ilmiöitä lasten ja nuorten ja heidän perheidensä arjessa niin lähiympäristössä kuin globaalisti. (Kirkkohallitus, 2022b.) Opinnäytetyön tekeminen onkin vahvistanut etenkin näiden ydinsaamiskuvauksessa kerrottujen taitojen kehittymistä. Sosiaalinen media tuo globaalit aiheet hyvin lähelle lapsia ja nuoria. Kirkon nuorisotyönohjaajat joutuvat työssään ottamaan tämän yhä paremmin huomioon, sillä aiheet herättävät huolta ja ahdistusta lapsissa ja nuorissa. Kirkon nuorisotyönohjaajan johdolla aiheita voidaan käsitellä turvallisessa ympäristössä hengellinen näkökulma huomioiden. Kaiken ahdistuksen ja huolen ylittää toivo, joka on Kristuksessa. Tämä on kirkon ydinsanoma, jota kirkon nuorisotyönohjaaja saa pitää esillä myös globaalikasvatuksen kentällä.

Olemme kehittyneet niin opinnäytetyön kuin tutkimuksen tekemisessä. Opinnäytetyöprosessin yksi haasteista oli se, että prosessi sijoittui muiden opintojen ja harjoitteluiden päälle samanaikaisesti. Jos aloittaisimme opinnäytetyöprosessin nyt uudelleen, varmistaisimme, että etenkin suunnitelmavaiheessa aikaa olisi riittävästi. Globaalikasvatus osana seurakunnan kasvatustoimintaa tulee mitä todennäköisemmin olemaan tulevaisuudessa yhä keskeisemmässä roolissa. Tutkimuksen tekijöinä meillä on hyvät lähtökohdat sisällyttää globaalikasvatusta omaan työhömmekäi työllistymme seurakuntaan. Toisaalta tutkimus globaalikasvatuksesta antaa eväitä työelämään, vaikkei työpaikkana olisikaan seurakunta. Eihän maailmassa tapahdu ikinä mitään muutoksia, jos näistä asioista ei puhuta tai tuoda niitä esille.

LÄHTEET

- Arene. (9.1.2020). *Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset*.
<https://arene.fi/julkaisut/raportit/opinnaytetoiden-eettiset-suositukset/>
- Changemaker. (2024). *Nuorten teesit kestäväälle tulevaisuudelle*.
<https://www.changemaker.fi/valittaakosuomi/nuorten-teesit-kestavalle-tulevaisuudelle/>
- Changemaker. (i.a.). *Changemaker*. Saatavilla 4.1.2025
<https://www.changemaker.fi/changemaker/>
- Diakonia-ammattikorkeakoulu. (i.a.). *Sosionomi (AMK) -koulutuksesta valmistuneen osaamisvaatimukset eli kompetenssit*. Saatavilla 6.2.2025
<https://www.diak.fi/opiskelu/opiskelijan-polku/opintojen-suorittaminen/arviointi/osaamisvaatimukset-sosionomi/>
- Frame, voice, report!. (i.a.). *Miten mitata ja parantaa globaalikasvatusta?*.(pdf). Saatavilla 19.9.2024
<https://gloaalikasvatus.fi/wp-content/uploads/sites/6/2021/08/Miten-mitata-ja-parantaa-gloaalikasvatusta.pdf>
<https://gloaalikasvatus.fi/wp-content/uploads/sites/6/2021/08/Miten-mitata-ja-parantaa-gloaalikasvatusta.pdf>
- Gloaalikasvatus. (i.a.). *Mikä globaalikasvatus?*. Saatavilla 19.9.2024
<https://gloaalikasvatus.fi/mika-gloaalikasvatus/>
- Haatainen, T. (2004). *Gloaali vastuu*. Teoksessa Myllymäki, T. (2004). *Pallo haltuun. Kansainvälisyyskasvatus Suomessa*. (s. 7–8). Kehitysyhteistyön palvelukeskus.
<https://fingo.fi/wp-content/uploads/2020/10/pallo-haltuun-2004.pdf>

- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (2022). *Tutkimushaastattelu*. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. (2. p.). Gaudeamus.
- Hirsjärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P. (1997). (15. p.). *Tutki ja kirjoita*. Tammi
- Häkkinen, T. (2021). Vapauttava ja uudistava kristillinen kasvatus. Teoksessa H. Kauppila (toim.), *Kasvu vapautteen. Nuorten rinnalla seurakunnassa* (s. 12). Kirjapaja.
- Ilmastotoiminta. (i.a.). Panu Pihkala: *Ilmastoahdistus on luonnollinen reaktio ympäristökriisiin*. Saatavilla 30.1.2025
<https://www.ilmastotoiminta.fi/tyokalut/panu-pihkala-ilmastoahdistus-on-luonnollinen-reaktio-ymparistokriisiin/>
- Juuti, P. (2020). Haastattelutyypit ja niiden metodiset ominaisuudet. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti. (2020). *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus.
- Kajaanin kaupunki. (i.a.). *Tietoa Kajaanista*. Saatavilla 19.9.2024
<https://www.kajaani.fi/kaupunki-ja-hallinto/tietoa-kajaanista/>
- Kajaanin seurakunta. (i.a.-a). Yhteystiedot – Nuorisotyöntekijät. Saatavilla 14.2.2025
<https://www.kajaaninseurakunta.fi/nuorisotyontekijat>
- Kajaanin seurakunta. (i.a.-b). *Nuorille*. Saatavilla 19.9.2024
<https://www.kajaaninseurakunta.fi/nuoret>
- Kajaanin seurakunta. (i.a.-c) *Erytisnuorisotyö*. Saatavilla 19.9.2024
<https://www.kajaaninseurakunta.fi/tule-mukaan/nuorille/erityisnuorisotyö>
- Kajaanin seurakunta. (i.a.-d). *Perustiedot*. Saatavilla 19.9.2024
<https://www.kajaaninseurakunta.fi/yhteystiedot>
- Kananen, J. (2014). *Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kirkkohallitus. (2022a). *Kirkon ammattien yhteinen ydinosaamiskuvaus*.
https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/07/KH_YO_kirkon_ammattien_yhteinen_ydinosaamiskuvaus_062022.pdf
- Kirkkohallitus. (2022b). *Nuorisotyönohjaajan ydinosaamiskuvaus*. (pdf).
https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/07/KH_YO_nuorisotyönohjaajan_ydinosaamiskuvaus_062022.pdf

- Kirkon Ulkomaanapu. (i.a.). *Toiminnalliset KUA-rastit*. Saatavilla 21.1.2025
<https://www.kirkonulkomaanapu.fi/yhteystiedot/seurakunnille/materiaalipankki/materiaalia-globaalikasvatukseen/toiminnalliset-kuarastit/>
- Kivistö, J. (2008). *Globaaliin vastuuseen kasvaminen*. Ulkoasiainministeriö.
<https://cdn.accentuate.io/4372462436403/11692919193651/KV-030300-FI-v1582267048711.pdf>
- KJ 652/2023. Kirkkojärjestys. 11.11.2021/657
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2023/20230657>
- L1285/2016. Nuorisolaki 21.12.2016/1285
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>
- Lasten ja nuorten keskus. (i.a.). *Vaikuttajaryhmien tehtävät*. Saatavilla 8.1.2025
<https://www.lnk.fi/nuorten-vaikuttajaryhmat/vaikuttajaryhmien-tehtavat/>
- Malkavaara, M. (2021). Kirkon nuorisotyön historia. Teoksessa H. Kauppila (toim.), *Kasvu vapautteen. Nuorten rinnalla seurakunnassa* (s. 21). Kirjapaja.
- MLL. (i.a.). *Menetelmien valitseminen*. Saatavilla 8.1.2025
<https://www.mll.fi/kouluttajan-opas/menetelmien-valitseminen/>
- Myllymäki, T. (2004). *Pallo haltuun. Kansainvälisyyskasvatus Suomessa*. Kehitysyhteistyön palvelukeskus. <https://fingo.fi/wp-content/uploads/2020/10/pallo-haltuun-2004.pdf>
- Mäkelä, J. (2011). *Osallisuuden merkitys lapsen ja nuoren kehitykselle*. Teoksessa S. Nurmi & K. Rantala (toim.), *Näyn & Kuulun. Lapsen etu ja osallisuus* (s. 13–22). LK-kirjat & PTK – Poikien ja tyttöjen keskus.
- Opetushallitus. (i.a.). *Globaalikasvatus ja kestävän kehityksen tavoitteet*. Saatavilla 8.1.2025
<https://www.oph.fi/fi/kehittaminen/globaalikasvatus-ja-kestavan-kehityksen-tavoitteet>
- Pihkala, P. (10.3.2021). *Lasten ja nuorten ympäristöahdistus tuoreen tutkimuksen valossa*.
<https://www.ymparistoahdistus.fi/artikkelit/lasten-ja-nuorten-ymparistoahdistus-tuoreen-tutkimuksen-valossa/>

- Pulkkinen, J. (2022). *Rippikoulukyselyn tulokset 2022*. Kirkkohallitus. <https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/08/Itsearviointiyhteenvedo-2022.pdf>
- Puusa, A. & Juuti, P. (2020). *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus.
- Raamattu*. (1992). Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Kirjapaja.
- Rauhankasvatusinstituutti. (i.a.). *Globaali vastuu*. Saatavilla 19.9.2024 <https://rauhankasvatus.fi/globali-vastuu/>
- Suomen ev.lut. kirkko. (2012). *Nuoret seurakuntalaisina*. <https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/10/Nuoret-seurakuntalaisina-kehittamisasiakirja.pdf>
- Suomen ev.lut. kirkko. (2015). *Meidän kirkko – kasvamme yhdessä: Kirkon kasvatuksen linjaus 2015*. <https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/07/Meidan-kirkko-Kasvamme-yhdessa.pdf>
- Suomen ev.lut. kirkko. (2017). *Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma*. <https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/08/Suuri-Ihme-Rippikoulusuunnitelma-2017.pdf>
- Suomen ev.lut. kirkko. (i.a.-a). *Kasvatus*. Saatavilla 19.9.2024 <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/>
- Suomen ev.lut. kirkko. (i.a.-b). *Yhteistyö peruskouluissa ja lukioissa*. Saatavilla 4.2.2025 <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/kouluikaiset/yhteistyo-peruskouluissa-ja-lukioissa/>
- Suomen ev.lut. kirkko. (i.a.-c). *Globaali- ja ympäristökasvatus*. Saatavilla 16.2.2025 <https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/globali-ja-ymparistokasvatus/>
- Tallberg, M. (22.1.2024). *Millainen oikeudenmukainen maailma olisi*. Global visions. <https://www.globalvisions.fi/2024/01/22/millainen-oikeudenmukainen-maailma-olisi/>
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. (2023a). *Kouluterveyskyselyn aikasarjat perusopetus 8. ja 9. lk, lukio, aol, 2006–2023*. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk2/nuoret/fact_ktk2_nuoret?row=a

[ue-886778.&row=measure-952664&column=vuosi-952479&column=ka-987089&column=taustatekija-888288&column=sp-888243&fo=1#](https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/vammaispalvelujen-kasikirja/vammaisuus-yhteiskunnassa/vammaisten-ihmisten-osallisuus/vammaisten-lasten-osallisuus#Lasten_osallisuutta_on_tuettava)

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. (5.12.2023b). *Vammaispalvelujen käsikirja*.

https://thl.fi/julkaisut/kasikirjat/vammaispalvelujen-kasikirja/vammaisuus-yhteiskunnassa/vammaisten-ihmisten-osallisuus/vammaisten-lasten-osallisuus#Lasten_osallisuutta_on_tuettava

Toivonen, P. (9.1.2025). ”Meno on ajoittain mennyt jo ihan älyttömäksi”, sanoo rehtori – naisvihamielinen Andrew Tate villitsee poikia yläkouluissa.

Yle. <https://yle.fi/a/74-20132368>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2009). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi.

Ulkoministeriö. (i.a.). *Agenda 2030 – Kestävän kehityksen tavoitteet*. Saatavilla

19.9.2024 <https://um.fi/agenda-2030-kestavan-kehityksen-tavoitteet>

United Nations. (i.a.). *Sustainability*. Saatavilla 8.1.2025

<https://www.un.org/en/academic-impact/sustainability>

Valtion nuorisoneuvosto. (2021). *Nuorisobarometri 2021*. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

<https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2022/03/nuorisobarometri-2021-web.pdf>

Valtion nuorisoneuvosto. (2022). *Nuorisobarometri 2022*. Opetus- ja kulttuuriministeriö.

<https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2023/03/nuorisobarometri-2022-web.pdf>

Valtonen, M. & Häkkinen, T. (2021). Nuorisotyön kentät ja ammattilaiset.

Teoksessa H. Kauppila (toim.), *Kasvu vapauteen. Nuorten rinnalla seurakunnassa* (s. 99–111). Kirjapaja.

Ympäristöministeriö. (15.3.2023). *Mitä on kestävä kehitys?*. Saatavilla 8.1.2025

<https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>

LIITE 1. Haastattelukysymykset työntekijöille

1. Miksi globaalikasvatus on haluttu sisällyttää Kajaanin seurakunnan nuorisotyöhön?
2. Mitä konkreettisia globaalikasvatuksen menetelmiä hyödynnätte Kajaanin seurakunnassa?
3. Mitä erityistä menetelmissä on mielestänne?
4. Mikä on näkemyksenne globaalikasvatuksen toteutumisesta Suomen seurakunnissa?
5. Millaista palautetta olette saaneet toiminnastanne? Millaisia tuloksia ja vaikutuksia tällä toiminnalla on ollut nuorten parissa tai koko seurakunnankin parissa, jos tämä toiminta on heijastunut laajemminkin seurakunnan toimintaan?
6. Mitä haluaisitte jakaa tai millaisen viestin lähettää Suomen muille seurakunnille liittyen globaalikasvatukseen?

Haastattelukysymykset globaaleille nuorille:

1. Mikä on KGSN?
2. Kuvaile millaista toimintaa teillä on ja mitä teette?

3. Miksi osallistut seurakunnan globaalien nuorten toimintaan?
4. Jos pidät tällaista toimintaa tärkeänä, miksi?
5. Mikä toiminnassa on hausointa tai kivointa? Mikä ei ole niin kivaa?
6. Mitä toiminnassa mukana oleminen on sinulle antanut? Mitä olet oppinut?
7. Miten toimintaa voisi mielestäsi kehittää vai voisiko?
8. Koetko, että pääset itse vaikuttamaan toimintaan ryhmän jäsenenä?
Miten?

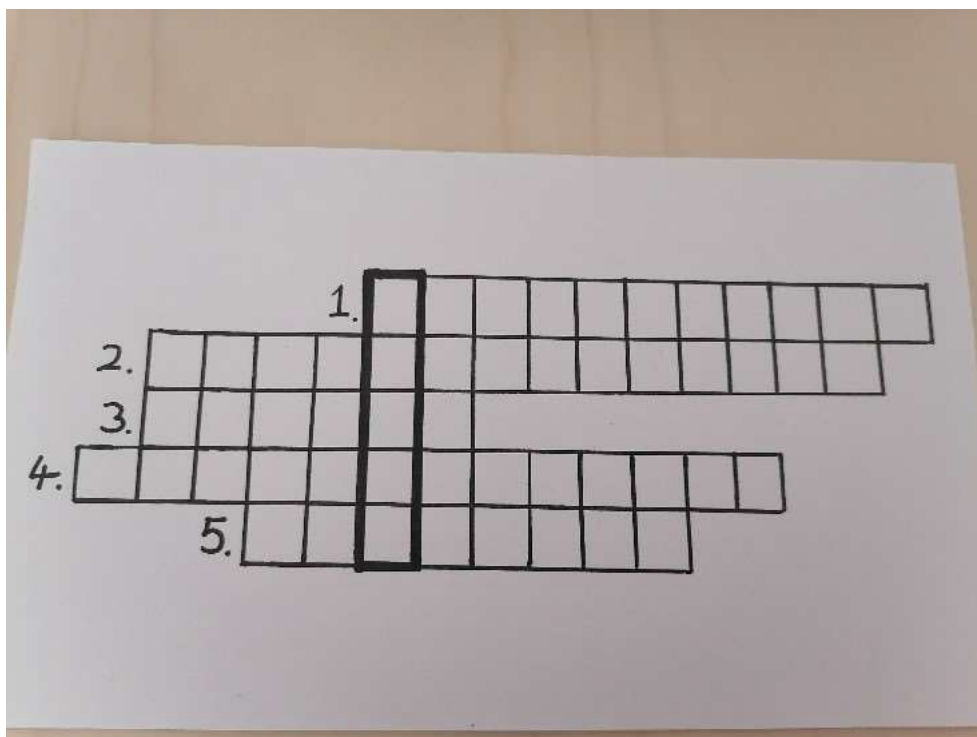

LIITE 3. KV minipakuhuone

Kajaanin seurakunnan avustajille suunniteltu pakopeli lähetystyöhön liittyen (noin 20-25 min per ryhmä). Keskustellaan ennen huonetta, että mitä lähetystyö on ja pelin jälkeen voidaan puhua nuorten kokemuksista ja aiheista, jotka olivat esillä huoneessa.

Tarvikkeet:

- Sanaristikko ja kynä

- Kysymyslaput 2-5 (näkyvät alempana)
- Kaste- ja lähetyskäsky palapeli, jossa eri osat on kirjoitettu eri väreillä

- UV-kynä
- Työtä Jumalan rakkaudella –artikkeli Kajaanin seurakuntalehdestä, jossa on merkitty UV-kynällä numerot 5, 7 ja 6
- Lähettinä Siperian sinisen taivaan alla –artikkeli Kajaanin seurakuntalehdestä, jossa on merkitty UV-kynällä sana “Burjateille”
- UT2020 käännöksen Matt. 4
- Sprite-tölkki piilopaikka (tai muu esine, jonka sisään voi piilottaa pienen taskulampun)
- UV-taskulamppu, jossa on kiinni numero 1
- Vesipullo piilopaikka (tai muu esine, jonka sisään/väliin voi piilottaa pieniä lappuja, esim kirja)
- Patteri piilopaikka (tai muu esine, jonka sisään voi piilottaa avaimen)
- Pieni lukko ja sen avain (vaihtoehtoisesti voi käyttää rasiaa, jossa on sisäänrakennettu lukko ja siihen avain)
- Numerolukko, jonka ratkaisu on 576
- Kirjainlukko, jonka ratkaisu on BLRTS
- Kaksi erillisellä lukolla lukittavaa asiaa, kuten laatikkoa
- Vanha Raamattu
- Sinitarraa

Pelin ratkominen

- Tavoitteena avata ovesa oleva kirjainlukko (5 kirjainta)
 - Kirjaimet saa sanaristikosta, jossa on 5 numeroitua riviä.
 - Sanaristikon vihjeet on ripoteltu ympäri huonetta.
1. Huoneeseen piilotetulla UV-lampulla (lampussa oleva numero 1 osoittaa sanan paikan ristikossa) näkee sanan, joka on ympyröity Anittan jutusta.

Burjateille

2. "Matt. 4:18" (Pipliaseuran UT2020 käännöksessä jakeen ensimmäinen sana eli "**Galileanjärven**". Huoneessa myös vanha Raamattu, jossa ensimmäinen sana on "Kun")
3. Kysymys Maria Karjalaisen työstä Etiopiassa. "Mitä kieltä suurin osa Etiopian väestöstä puhuu?" **Amhara**
4. Kysymys Anitta Lepomaan työstä Siperiassa. "Missä Anitta on tiistaisin?"

Raamattupiiri

5. "Kahdeksastoista oranssi sana". Ympäri huonetta löytyvistä Kaste- ja lähetyskäskyn palasista voidaan lukea. **Käskeny**

- Huoneessa on valmiiksi esillä Raamattu, sanaristikko sekä kynä
- Huoneessa on piilotettuna 2 lehtiartikkelia
- Huoneessa on jossakin Sprite-tölkki ja sen sisällä UV-lamppu sekä kysymyslappu 2.
- UV-lamppu paljastaa myös numerokoodin Marian artikkelista (576). Numerolukon takaa saadaan kysymyslappu 3, Raamattu.fi Matteuksen evankeliumin neljäs luku ja Kaste- ja lähetyskäskyn palanen.
- Huoneessa on piilossa paristo ja sen sisällä avain puurasiaan. Rasiassa on neljäs kysymys ja Kaste- ja lähetyskäskyn palanen.
- Viides kysymys on vesipullon sisällä ja kolmas kysymys on sattumanvaraisesti huoneeseen piilotettuna.
- Kaste- ja lähetyskäsky palapelin loput palaset ovat ympärihuonetta.

Pelin soveltaminen

- Idea oman sanaristikon tekemisestä on helppo toteuttaa ja sallii pelaajille vapaudet ratkoa ristikon sanat missä vain järjestyksessä. Siten peli ei ole

liian lineaarinen. Kannattaa tosin tehdä sanaristikon ratkaisusta jokin harvinainen sana tai ei sana ollenkaan, kuten tässä. Näin pelaajien on ratkottava jokainen rivi tietääkseen ratkaisun.

- Jos haluat pidemmän pelin, keksi lisää kysymyksiä ja tee sanaristikon ratkaisusta pidempi tai anna sanaristikon ratkaisun olla keino päästä käsiksi vielä seuraavaan arvoitukseen.
- Kysymykset 2 ja 5 voi käyttää sellaisenaan.
- Kysymyksen 1 voi muokata vain niin, että valitsee omista materiaaleistaan sopivan sanan. Sana voi olla myös Raamattu.fi paperilla.
- Kysymyksiin 3 ja 4 voi etsiä artikkelit oman seurakunnan nimikkoläheteistä tai keksiä jotain aivan muuta.

LIITE 4. Lähetys safari 2018

SÄÄNNÖT

Pelin pääajatus on kerätä mahdollisimman paljon pisteitä eri rasteilta suorittamalla tehtäviä (pisteet 1–10). Pelaajat jaetaan tiimeihin ja joka rastilla heidän suorituksensa pisteytetään. Rastien tehtävät liittyvät lähetystyöhön/eettisiin arvoihin. Peli ei ole reilu kaikille, mutta sen tarkoitus on demonstroida oikeaa elämää.

Tiimit jaetaan eri taloustilanteissa eläviin ihmisiin. Jokainen tiimi jaetaan värien mukaan erilaiseen asemaan, jolloin heitä kohdellaan rasteilla eriarvoisesti. Tiimit aloittavat kukin eri rastilta.

Rikkaat – punaiset (1)

Keskituloiset – vihreät (1)

Köyhyyden rajalla – siniset (2)

Köyhät –mustat (2)

Rasteja kierretään numerojärjestyksessä myötä päivään. Joka rastin vetäjä hoitaa oman rastinsa pisteytyksen. Tiimien tulee toimia ryhmänä ja seurata ohjeita. Aikaraja joka rastilla on 10 minuuttia. Seuraavalle rastille tulee siirtyä reippaasti.

Pelin ”villikortti” on kummiohjelman pääsy. (Mahdollista ”monipuolinen ruokavalio” ja ”reilunkauppa” rasteilla. Vain köyhimmillä on mahdollisuus kummiohjelman. Ruokarastilla kummiohjelmasta kustantaa puolen tiimin ruuat. Parittomissa ryhmissä suuremman osapuolen. Reilunkaupan rastilla tiimi saa suuremman palkan, vaikka valitseekin turvallisen työpaikan.)

ALOITUS

Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. (Matt. 28:19–20)

Lähetystyö on lähtemistä ja lähettämistä. Joku saa kutsun lähteä maan ääriin julistamaan evankeliumia sanoilla ja käsillään. Toisen tehtävä on lähettää rukouksin, taloudellisesti ja avustamalla. Jokainen meistä on kutsuttu lähetystyöhön. Onko sinun paikkasi lähteä vai lähettää?

Tänään me pelataan lähetysseurapeliä, jossa on tarkoitus kohdata niitä haasteita mitä miljoonat ihmiset maailmalla kohtaavat päivittäin. Teidät jaetaan kuuteen joukkueeseen ja jokaisella joukkueella on erilainen asema pelissä. Asema selviää pelin aikana. Peli ei ole reilu ja pelin jälkeen kokoonnutaan yhdessä purkamaan peliä.

RASTIT

1. Lapsiin kohdistuvat uhat ja pelot.

Rikkaista joukkueista yksi jäsen kidnapataan ja joukkueen jäsenten tulee saada jäsen hankittua takaisin. Tehtävänä ristikko, jonka ratkaistua joukkue saa vihjeen missä jäsen on.

Köyhissä joukkueissa puolet joukkueesta sairastuu vakavaan tautiin, jolloin puolikkaan joukkueen täytyy tehdä työtä saadakseen sairastuneille lääkettä.

Työ, jonka köyhät tekevät: siirretään vettä paikasta A paikkaan B.

2. Lähetysjärjestö Logo Quiz

Suomen Lähetysseura -SLS

Suomen Pipliaseura -Piplia

Medialähetys Sanansaattajat-Sansa

Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys -SEKL

Evankelisluterilainen Lähetysyhdistys Kylväjä

Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys -SLEY

Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland-SLEF.fi

3. Lelujen tekeminen/askartelu eri materiaaleista (pisteet luovuudesta, asenteesta ja yhteistyöstä)

Rastilla valmistetaan jostakin ryhmän valitsemasta materiaalista lelu. Materiaaleina roskaa, muovailuvahaa ja legot. Lisäksi kyniä, teippiä ja saksia. (huom. aika 10min.)

Rikkaille mahdollista valita mikä lelu tahansa ilman tehtäviä. Lisäpisteitä saavat valitsemalla lelun tekemisen muoviroskasta (tätä ei joukkueelle kerrota)

Köyhät maksavat leluista hinnan (paitsi roska) tekemällä työtä

- kerätkää käpyjä 20 kpl/henkilö/muovailuvaha
- kerätkää käpyjä 40 kpl/hlö/lego

4. Monipuolinen ravinto

Raaka-aineita, joilla on kaikilla hinta. Sitten on koottava omat ateriat kuvitteellisesti.

Riisi (0,50€ per ihminen)

Kasviksia ja hedelmiä (0,50€)

Perusruoka (7€) BigMc (10€)

Härkäpapu wokki (8€)

Gourmé ateria ravintolassa (50€)

Ruoka maksetaan työllä/punnerruksilla. Yksi punnerrus 0,50€/hlö. Rikkaiden joukkueiden ei tarvitse punnertaa, mutta voivat saada enemmän pisteitä valitsemalla eettisesti.

Tehdään ruokatrendit 2018 tehtävän netissä:

<https://www.yhteisvastuu.fi/ruokatrendit2018>

5. KUA/toisenlainen lahja

Ystävän syntymäpäivä on tulossa ja rikkaiden joukkueiden tulee valita syntymäpäivälahja ystävälleen.

Lahjat:

- KUA: toisenlainen lahja
- Suomenlähetysseura: Kaksi puuntaimea 10€, puuta säästävä liesi 25€, Puhdasta vettä 10-15 hengelle 50€
- Eettisesti tuotettu koru esim. nudge.fi
- Vapaavalintainen lahja

Perustelut miksi valitsivat lahjan.

Köyhät joukkueet valitsevat työpaikan tai esim. KUA:n avustusohjelman välillä.

Työpaikat:

- kaakaoplantaasi, joka ei tuota eettisesti (voi myydä joukkueen jäsenen/jäseniä lapsiorjaksi alle 200€, mutta nämä jäsenet eivät ole enää pelissä koko pelin aikana) –JOS JOUKKUE PÄÄTTÄÄ MYYDÄ JÄSENIÄ ORJIKSI! Suomen Lähetysseuran kummiohjelma tulee apuun ja antaa orjille mahdollisuuden koulutukseen ja jäsenten joukkueessa mukana olemiseen.
- Vaateteollisuus/ noin 28€kk

<http://ekompielama.fi/kierrattaminen/vaateteollisuus-epaekologiset-vaatteet>

- Kerjääminen
- Kahviviljelmä

- KUA:n/Suomen lähetykseuran tukema pienyritys/laina

<https://www.kirkonulkomaanapu.fi/tyomme-tulokset/afrikka/uganda/liukas-liikeidea-nosti-koyhyudesta/>

6. Tasa-arvo ja naisen asema

Demonstroidaan naisten ja miesten välistä palkkaeroa. Pallomeripallojen keräys punaiset ja keltaiset vs. siniset ja vihreät pallot eli tytöt vastaan pojat. Molemmat joukkueet tekevät täsmälleen saman työn, mutta tytöille maksetaan huonompi palkka tehdystä työstä. Palkka maksetaan karkkikipoilla, jossa pojat saavat täyden kupin ja tytöt puolikkaan kupin.

Onko Suomessa mahdollista saada samasta työstä eri palkka sukupuolen perustella? Käydään keskustelu miten tasa-arvo toteutuu maailmalla, miten Suomessa? Onko Suomessa "pakko" tehdä mitä tahansa työtä elääkseen? Miten maailmalla?

Pelin jälkeen purku fiilisjanoilla. Muista kysellä yksittäisiltä tyypeiltä kommentteja.

Olivatko rastit reiluja? Kyllä –ei. Mikä ei ollut reilua? Miksi ei ollut reilua?

Oliko rasteilla helppo valita eettisen tai epäeettisen välillä? Kyllä –ei. Miksi oli helppoa tai miksi ei ollut helppoa?

Miltä tehtävät tuntuivat? Helppo – vaikea. Mikä oli helppoa, mikä vaikeaa?

Mikä rasti oli inhottavin? Mikä rasti mukavin?

Mitä opit tästä pelistä?

Haaste rippikoululle: kummilapsiohjelma Nepalin vammaiset lapset ja nuoret.

Liitteenä kirje joulukuulta 2017. Tavoite kerätä kummilapsiohjelmaan rahaa esim. kaikki tyhjät pullot lähetyksen hyväksi tms. tempaus ripariporukasta.

LIITE 5. Safarin aloitus

Lähetystyö on lähtemistä ja lähettämistä. Joku saa kutsun lähteä maan ääriin julistamaan evankeliumia sanoilla ja käsillään. Toisen tehtävä on lähettää rukouksin, taloudellisesti ja avustamalla. Jokainen meistä on kutsuttu lähetystyöhön. Onko sinun paikkasi lähteä vai lähettää? Tänään me tutustutaan lähetystyöhön ja kehitysyhteistyöhön lähetysseffarin merkeissä. Tämä porukka on yhdessä koonnut tämän kesäisen seffarin teitä varten. Keskustelkaa ja osallistukaa!

Jaetaan kuuteen ryhmään.

Ensimmäinen tehtävä on ratkaista, että miksi lähetystyötä oikein tehdään. Sen saman syyn takia olette tänään myös rippikoulussa. Vastaus löytyy palapelistä.

- Kaste- ja lähetyskäsky palapeli/pieniryhmä

Safarin lopetus

Mitä sinulle jäi rasteista mieleen? Mene sen rastihenkilön luokse, jonka rastilta opit jotain uutta tai jäit miettimään jotain asiaa. Käydään keskustelu seffarilaisen/isosen johdolla. Lopuksi kysely, että millaisia asioita ryhmissä nousi esille. Käydään koko porukalla keskustelu kättä nostamalla: Kuinka monella on: 1. kännykkä? 2. oma sänky? 3. rahaa viikoittain käytettäväksi mihin haluaa? 4. puhdasta vettä joka päivä? 5. ainakin yksi lämmin ateria päivässä? -> Keskustelu siitä miten kaikilla maailman ihmisillä ei ole näitä kaikkia asioita ja mitä meidän tulisi tehdä, jotta kaikilla olisi mahdollisuus näihin viiteen asiaan.

Tasa-arvo

Peli pallomeripalloilla, jossa "Pojat" saavat aina enemmän karkkeja kuin "Työt".

Pelin idea:

Erivärisiä pallomeripalloja heitetään maahan tasan saman verran. Pelaajat jaetaan sukupuolesta riippumatta kahteen ryhmään, sinisiin ja punaisiin. "Pojat" ja "Työt" sitten keräävät erivärisiä palloja yhtäaikaan. Aikaa on 15 sekuntia, jolloin palloja kerätään. Lopuksi lasketaan montako palloa kumpikin joukkue on kerännyt.

Voittaja on se joukkue, joka on kerännyt enemmän palloja viidentoista sekunnin aikana. Lopuksi annetaan palkinnot. Pelin lopputuloksesta huolimatta "Pojille" annetaan AINA enemmän "palkkaa" (eli marianne karkkeja).

Pelin tarkoitus on demonstroida naisten ja miesten välistä palkkaeroa. Molemmat joukkueet tekevät täsmälleen saman työn, mutta "Tytöille" maksetaan huonompi palkka tehdystä työstä. Palkka maksetaan niin, että pojat saavat 4 karkkia ja tytöt 3 karkkia. Palkan maksun jälkeen pelin vetäjä kertoo riparilaisille infoa maailmalla, erityisesti Suomessa olevista miehen ja naisen välisistä tasa-arvo eroista, painottaen esimerkiksi palkkaeroihin.

Info:

-”Te nyt varmaan huomaisitte, kuinka tytöt saivat samasta työstä vähemmän palkkaa mitä pojat. Tämä on hyvä esimerkki miesten ja naisten välisistä palkka tasa-arvo eroista.”

-”Onko teidän mielestä Suomessa naiset ja miehet tasa-arvoisia?”

-Vaikka uskoisi, että Suomessa kaikilla on mahdollisuus saada samasta työstä samaa palkkaa, niin silti naisilla on Suomessa keskimäärin 16% pienempi palkka kuin miehillä.

-Suomessa silti tilanne on hyvä moneen muuhun maahan verrattuna.

-”Missä maissa teidän mielestä on erittäin suuri ero miehen ja naisen välisessä tasa-arvossa?”

-Hyvin suuret palkkaerot miesten ja naisten välillä esimerkiksi kehitysmaissa ja Aasiassa (Kiina, Intia yms.) Naisilla ei usein saata olla tarjolla samanlaisia koulutus- eikä työllistymismahdollisuuksia kuin miehillä. Tämä näkyy siinä, että perheisiin jopa toivotaan poikalapsia, koska he voivat elättää perheensä suuremmalla todennäköisyydellä kuin tytöt. Miehiä myös arvostetaan eri tavalla kuin naisia ja naisten ajatellaan olevan kykenemättömiä tekemään samoja asioita kuin miehet. Suomessa onneksi tämmöisestä ajatustavasta on luovuttu pitkälti 1900-luvun aikana.

Extrana voi vielä kertoa näitä:

-Suomessa kaikilla on samat koulutusmahdollisuudet ja mahdollisuus tehdä töitä. Monissa maissa, joissa esimerkiksi naisen oletetaan elävän kotiäitinä, perheen rahallinen pärjääminen on toisen vanhemman ja jopa lapsien varassa.

-Onko meillä teidän mielestä Suomessa mahdollista elää hyvää elämää työttömänä? Mistä se johtuu?

-Suomessa maksetaan niin hyvää työttömyyskorvausta, että se voi jopa olla kuukaudessa isompi summa rahaa, kuin pienipalkkaisimmilla ammattiteilla.

-Lopuksi voi kysellä riparilaisilta mikä niiden mielipide on tähän asiaan, onko isot työttömyyskorvaukset hyvä asia vai pitääkö ihmisen tehdä töitä pärjätäkseen.

Ilmastonmuutos

Peliohjeet:

Ennen pelaajien saapumista alla olevat kysymykset laitetaan muovipulloihin ja kivet kiinni niihin pulloihin. Pullot laitetaan veteen, pelaajien on saatava pullot vedestä oma tekemänsä/löytämänsä ongen tai muun avulla. Pelaajien saavuttua selitetään, että rastin tavoitteena on löytää 10 muovipulloa ja vastata niiden sisältämiin kysymyksiin. Pelaajien annetaan yhdessä pohtia ja arvailla hetki, mutta heille kerrotaan aina oikea vastaus ja siitä voidaan luoda keskustelua. Löydetyt pullot kysymyksineen annetaan rastin ohjaajalle. Rasti loppuu, kun kaikki pullot on löydetty ja vastaukset kerrottu, tai kun aika loppuu.

1. Mikä on ilmastonmuutos?
2. Paljonko keskiverto suomalainen kuluttaa vettä päivän aikaan?
3. Paljonko muovia päätyy meriin vuoden aikana?
4. Kuinka kauan kestää kuluttaa 155 litraa vettä?
5. Kerro kolme asiaa johon ilmastonmuutos vaikuttaa?
6. Paljonko vettä kuluu yksien farkkujen tekemiseen?
7. Laittakaa seuraavien maiden yksilökohtaiset CO₂-päästöt vuodessa pienimmästä suurimpaan:
Suomi – Intia – Kiina – Brasilia – Etiopia
8. Mitä hyötyä on liharuokien korvaamisesta kasvisruuilla? Ovatko kasvisruoka päivät hyväksi koulussa ja työpaikalla?

9. Millä voit korvata proteiinin saannin lihan sijasta?

10. Mikä on ilmaston ja terveyden kannalta suomalaisella paras liha?

Esimerkki vastauksia joita lisätään riparilaisten vastauksiin

1. Ilmaston muutoksella tarkoitetaan luonnollisen kasvihuoneilmiön kasvamista
 - Nykyinen ilmastonmuutos on syntynyt, koska nykyinen väestö tuottaa entistä enemmän kasvihuonekaasuja, jotka voimistavat kasvihuoneilmiötä.
 - Merkittävin päästöjen lähde on öljyn, hiilen ja maakaasun käyttö energian tuotannossa ja liikenteessä.
 - Kasvihuonekaasuja syntyy myös esim. maataloudessa, teollisuudessa ja kaatopaikoilla.
2. Suomalaisten veden kulutus on keskimäärin 155l vuorokaudessa
 - Lämmintä vettä käytetään keskimäärin 40-50l vuorokaudessa henkilöä kohti.
3. Muovia päätyy meriin vuoden aikana noin 9 miljardia kiloa, mutta eri arvioiden välillä on suuria eroja.
4. 12,5 minuuttia
5. Jäätiköt sulavat, monien arktisen alueen lajien sukupuutto, keskieuropalainen ilmasto, joka ei sisällä kunnon talvea, leviää pohjoisemmaksi, eläimillä ravinnon puute, veden kulutus kasvaa kastelu ympäristöissä, trooppisia tauteja leviää yhä laajemmille alueille ja sulaneista jäätiköistä voi vapautua vanhoja tauteja, joista ihmiskunta ei ole kärsinyt pitkään aikaan.
6. 10 000 litraa vettä. Vettä kuluu tekstiilien värjäämiseen, puuvillan viljelyyn, kangasten valmistukseen yms. Tämä määrä vastaa yhden ihmisen 17 vuoden juomavesiä.

7. Suomi 7.53 tonnia, Intia 1.91 tonnia, Kiina 7.10 tonnia, Brasilia 2.21 tonnia ja Etiopia 0.15 tonnia. (2019)
8. Terveysyödyt, säästyy vettä, karjan kasvatukseen käytetty tila saataisiin hyödyllisempään käyttöön, energiatehokkaampaa, ilmastopäästöt vähenevät
9. Pavut, linssit, kikherneet, soija, mifu, kvinoa, härkis ja siemenet
10. Suomalainen järvikala (ahven, hauki, kuha) Huom! Kana parempaa kuin punainen liha.

Nimikkolähetit ja stipendiaatit

Aloitetaan kertomalla nuorille:

Kajaanin seurakunta tukee eri puolilla maailmaa työskenteleviä lähettejä. He ovat meidän nimikkolähettejä. Nimikkolähetit sitten vastavuoroisesti lähettävät kuulumisiaan seurakunnalle ja vierailevat Suomessa ollessaan itseään tukevissa seurakunnissa. Kajaanin seurakunta tukee nimikkolähettiensä lisäksi stipendiaatteja. Stipendiaatit opiskelevat seurakunnan työntekijöiksi omiin seurakuntiinsa maailmalle.

Rastilla on kortteja nimikkoläheteistä, joissa pitää yhdistää 3 korttia jokaista lähettiä varten: lähetin kuva, tietolaatikko (nimi, ammatti, lähetysjärjestö) sekä kohdema. Kortit ovat pöydällä kuvapuoli alaspäin laitettuna seuraavaan järjestykseen: Henkilöiden kuvat ylärivillä, tietokortit niiden alapuolella ja alimpana liput (huom. Järjestys satunnainen rivien sisällä).

Peli toimii näin: Pelaajien tehtävänä on nostaa vuorotellen kortteja pöydältä ja löytää yhteensopivat kortit. Yksi pelaaja kääntää kortin ylimmältä riviltä ja sen jälkeen seuraava pelaaja jatkaa alemmalle riville ja kääntää kortin, jos kortti on samaa värikoodia eli yhteensopiva henkilön kuvan kanssa taas seuraava pelaaja saa jatkaa alimmalle riville, jos tämäkin on yhteen sopivat kortit saa jättää pöydälle kuva puoli ylöspäin ja niissä lukevat asiat käydään yhteisesti läpi. Jos

kortteja kääntäessä ne eivät ole yhteensopivia ne käännetään takaisin kuvapuoli alaspäin ja kääntäminen aloitetaan alusta. Kyseessä on siis muistipeli.

Omat mielipiteet

Riparilaiset seisovat janan keskellä. Heiltä kysytään mielipidekysymyksiä, joihin voi vastata kyllä tai ei. Janan toisessa päässä on kyllä ja toisessa ei, riparilaiset saavat liikkua ja asettautua vapaasti valitsemalleen kohdalle janalla. Riparilaiset liikkuvat janalla sen mukaan mitä mieltä he ovat. Välissä voi kysellä riparilaisilta, että miksi he seisovat juuri siinä paikassa tai kertoa mihin olisi itse mennyt ja miksi.

Jos aikaa jää, voi keskustella aiheesta ja rastin aikana suositellaan rohkaisekaan riparilaisia kertomaan mielipiteensä.

Kysymykset:

- Kuuluuko ananas pizzaan?
- Vaikuttaako mielestäsi nuorten päihteiden käyttö negatiivisesti nuoren elämään?
- Kaverit heittelevät lumipalloja ikkunaan, menetkö mukaan?
- Sairaanhoidajan työ on tärkeää. Onko mielestäsi oikein, että jopa automekaanikon palkka on suurempi kuin sairaanhoitajilla?
- Onko ripari ollut odotustesi mukainen?
- Näet sinulle täysin tuntematonta henkilöä kiusattavan koulussa, menetkö väliin?
- Onko mielestäsi hyvä asia, että ajokortin voisi suorittaa jo 17 vuotiaana?
- Onko Suomessa mielestäsi hyvä sukupuolten välinen tasa-arvo?
- Onko esimerkiksi kauneudenhoitotuotteiden testaus eläimillä oikein?
- Pitäisikö rikosoikeudellisen vastuun ikää laskea? (rikosoikeudellinen vastuu tarkoittaa sitä, että 15-vuotias voidaan tuomita rikoksesta samoihin rangaistuksiin kuin aikuisetkin)
- Oletko kavereittesi yllytettävissä esimerkiksi näpistämään kaupasta?
- Tuleeko juusto kinkun alle?

Vähemmistöt ja ennakkoluulot

Aloittakaa kutsumalla riparilaiset sisään, alkää aluksi kertoko rastin aihetta. Kaikkien istuttua paikoilleen, pyytäkää heitä pohtimaan mielessä hetken seuraavia sanoja ja mitä niistä tulee mieleen (noin 5-10s per sana).

1. Ruotsalaiset
2. Kehitysvammaiset
3. Seksuaalivähemmistöt
4. Maahanmuuttajat
5. Feministit

Lukekaa sitten tämä tekstin pätkä nuorille:

Tämän rastin aiheena ovat siis vähemmistöt ja ennakkoluulot.

Näistä asioista on voinut tulla mieleen niin positiivisia kuin negatiivisiakin asioita. Tällaiset negatiiviset ajatukset joita yhdistetään ja yleistetään ihmisryhmistä ovat stereotyyppioita. Joku teistä on saattanut elämänsä aikana kokea stereotyyppioita tai ennakkoluuloja kohdistettuna itseensä tai läheisiinsä. Tämä on voinut estää uusien ihmissuhteiden luomista tai on aiheuttanut epämiellyttäviä tilanteita.

Ennakkoluulojen syntyyn vaikuttavat monet asiat muun muassa kulttuuri, kasvatus ja kokemukset.

Suuri tekijä, on myös yhteiskunta ja sen vaikutus. Silti tässä iässä teillä on mahdollisuus vaikuttaa omiin arvoihin, mielipiteisiin ja suhtautumiseen eri ihmisiä ja ihmisryhmiä kohtaan. Toivottavasti tai jopa mahdollisesti loppu elämäsi ajaksi. Ennakkoluuloista on mahdollista päästä eroon, asenne on iso tekijä.

Aloittakaa jänatehtävä. Tämä on osalle varmasti tuttu, eli tilan toinen puoli on janan kyllä-puoli ja toinen on ei-puoli. Nuoren on jokaisen kysymyksen kohdalla asetettava siihen osaan tilaa, joka kuvaa hänen omaa vastaustaan. Antakaa jokaisen pohtia hetki, minne menee ja jos ryhmässä on sen verran potentiaalia, kysykää joidenkin kysymysten kohdalla joiltain miksi he valitsivat juuri tämän.

KYLLÄ -----OSITTAIN/VÄLILLÄ-----
 -----EI

Kysymykset:

1. Oletko kiinnostunut kulttuureista ja kielistä?
2. Tuntuuko sinusta, että seksuaalivähemmistöjen olot ovat Suomessa hyvät?

3. Koetko, että kehitysvammaisten tarpeet otetaan huomioon muun muassa erilaisten rakennusten ja aktiviteettien suunnittelussa?

4. Seuraatko sosiaalisessa mediassa erilaisten vähemmistöjen oikeuksia esiin tuovia kampanjoita ja postauksia?

5. Kouluusi tulee uusi vähemmistöön kuuluva oppilas. Menetkö juttelemaan hänelle?

Loppu faktat:

Tiesitkö,

1. Että Suomen transslakia edistävä aloite on viety eduskuntaan, jotta epäkohdat korjattaisiin.

2. Suomessa transsukupuoliset pakko sterilisoidaan, diagnosoidaan lääketieteellisesti ja rekisteröidään.

3. Vuoden 2020 keväästä lähtien Yhdysvalloissa on ilmoitettu yli 3800 viharikosta aasialaistaustaisia yhdysvaltalaisia kohtaan ja luku vain kasvaa päivä päivältä.

4. Maailmassa on edelleen käännytysleirejä homoille.

5. Saamelaisten alueita viedään koko ajan.

6. Suomi on Euroopan rasistisin maa tummaihoisia kohtaan (2018)

”Kehitysvamma ei tartu, asenne vamma periytyy”

”Sivistä itseäsi ja muita”

”Love is love”

Köyhyys

Ryhmälle annetaan rastin alussa budjetiksi 185€, jolla heidän pitää ostaa viikon ajalle tarvittavat asiat elämiseen. Tarkoituksena on ostaa mahdollisimman monta tuotetta tai palvelua joita he kokevat tarvitsevänsä kaikista eniten.

Ryhmä keskustelee ja päättää yhdessä viikon ostokset, jotka he kirjaavat ylös ostosvihkoon. Heillä on apuna käytettävissä laskin. Kun ryhmä on valmis rastinvetäjä tarkastaa heidän ostokset sekä vähän kyselee miten he päätyivät valitsemaan juuri kyseiset asiat.

Tarkoituksena rastilla on siis herättää keskustelua köyhyydestä ja siitä miten hankalia valintoja henkilöt, jotka elävät suhteellisessa köyhyydessä.

Jos aikaa jää voi riparilaisen kanssa keskustella näitten faktojen avulla:

1. Kolmen maailman rikkaimman henkilön omaisuus on enemmän kuin vähiten kehittyneiden maiden ja niiden 600 miljoonan ihmisen bruttokansantuote yhteensä.

2. Köyhyys on lisääntynyt Suomessa huomattavasti 1990-luvun suuren laman aikana ja sitä seuranneena nousukautena.
3. Köyhyys on lisääntynyt erityisesti kaupunki seuduilla.
4. Joulupuu keräys sai 55601 joululahjaa vähävaraisten perheitten lapsille vuonna 2021.
5. Suomessa liki 15% lapsista elää köyhyys-syrjäytymisriskissä.

Vaatteet:

- T-paita 4,99€
- huppari 35€
- farkut 25€
- lippalakki 20€
- sukat 3-pack, 13€
- lenkkarit 30€

Harrastukset:

- 45min yksilö soittotunti 196€ lukukausi
- 60min tanssitunti yhden kerran viikossa 130€ lukukausi
- uinti, uima-asu (0,18€), uimalakki (0,03€) ja uimalasit (0,09€) 4 vuoden ajalta joka viikko
- Sali, viikossa 7,25€

Ruokatuotteet:

- makaroni 0,33€
- nuudelit 0,75€
- kaurahiutaleet 1,75€
- riisi 1,69 €
- kana 300g 3,15€

- jauheliha 400g 4€
- kurkku 1kg 2,59€
- tomaatti 1kg 2,50€
- hedelmä 1kg 1,59€
- kala 1 kg 19,90€
- maito 0,75 €
- mehu 1litra 1,80€
- leipä 330g/1 paketti 1,35€
- juusto 1kg 6,75€
- voi 600g 3,55€
- kananmuna 10kpl 2€
- hampurilaisateria 9,90€
- pizza 1kpl 7€

Muut tarvittavat:

- koti (vuokra/laina) 116,662 €
- sähkö viikossa 7€
- vesi 0,90€
- nettiyhteys 4G 2,25€, 5G 4,75€
- bensa 15€
- hygienia tuotteet 25€
- vessapaperi 0,40€/kpl

Herkut:

- karkit 6,99€
- sipsit 2,69€
- suklaa 2,10€
- limonadi 2,05€
- energiajuoma 1,19€

Elektroniikka:

- puhelin 4,167€ viikossa
- pelit 50€

Vapaa-ajan aktiviteetit:

- o elokuvissa käynti 14€
- o frisbee golf 25€
- o taiteen harrastaminen 30€
- o keilaaminen 20€/h

LIITE 6. Lautapeli

